

ธนาคารแห่งประเทศไทย

รู้รอบเรื่องการเงิน

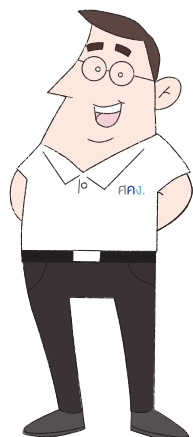
วางแผนการเงินอย่างชาญฉลาด

“

ขอเพียงวางแผนการเงินให้เป็น
สิ่งที่หวังและอนาคตที่ฝัน
ย่อมเป็นจริงได้ไม่ยาก

”

"ทุกคนล้วนมีความฝันว่าอยากประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ซึ่งความสำเร็จด้านการเงินก็เป็นหนึ่งในความปรารถนาของคนส่วนใหญ่ แต่หลายคนยังไม่ว่าจะเดินทางไปพิชิตความฝันได้อย่างไร แท้จริงแล้วเคล็ดลับสำคัญก็คือการมีเป้าหมายการเงินที่ชัดเจนและการวางแผนที่ดี ซึ่งจะช่วยให้เราสามารถกำหนดทิศทางที่จะไปและไม่หลงทาง นอกจากนั้น เราต้องมีวินัย และไม่ลืมหัดถึงสิ่งที่จะช่วยเพิ่มความเร็วในการเดินทางหรือสิ่งที่พึงระวังเพราะอาจทำให้เราไปไม่ถึงเป้าหมายหรือไปถึงช้า ถ้าเราตั้งใจและลงมือทำจริงแล้วความสำเร็จทางการเงินตามที่หวังก็จะอยู่ไม่ไกลเกินเอื้อม"

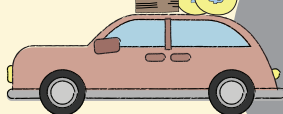
สารบัญ

04

คุณอยากมี
อนาคตแบบไหน

09

สู่ความมั่นคง
ทางการเงิน

วางแผนการเงิน...เรื่องจำเป็น 09

เคล็ดลับสู่ความมั่นคงทางการเงิน 28

สู่อิสระทางการเงินหลังเกษียณ 31

แบบทดสอบความมั่นคงทางการเงิน 36

37

เงินนอกเงย...
ชีวิตดองงาม

37 พลั้งของคอกเบี้ยทบต้น

40 เงินเฟ้อ...ต้องระวัง

42 จัดการเงินให้งอกเงย

คุณอยากมีอนาคตแบบไหน

อนาคตจะเป็นอย่างไร
ถ้านิสัยการใช้จ่ายคุณเป็นแบบนี้

หาได้ 100 ใช้ 50
25 เป็นเงินออม
25 นำไปลงทุน

มั่งมี ศรีสุข

หาได้ 100 ใช้ 80
20 เป็นเงินออม

กินดี อยู่ดี

หาได้ 100 ใช้ 90
10 เป็นเงินออม

พอมี พอกิน

หาได้ 100 ใช้ 100

ร่อแร่ ไม่มั่นคง

หาได้ 100
ใช้มากกว่า
และหยิบยืมคนอื่น

ล้มละลาย หายหน้า

ที่มา : นิสัยการใช้จ่ายเงิน 5 แบบ ของ David L. Bach

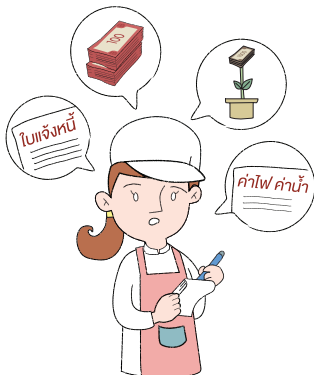
คุณเคยตั้งคำถามกับตัวเองไหมว่า "ทำไมเงินเดือนขึ้นเท่าไรก็ไม่พอใช้สักที" หรือ "ทำไมทำงานมาตั้งหลายปีแต่ไม่มีเงินเก็บ" ปัญหาแบบนี้ดูเหมือนเป็นเรื่องปกติที่พบได้ทั่วไป แต่เป็นสัญญาณเตือนให้รู้ว่า เรากำลังประสบปัญหาทางการเงิน แล้วหากยังไม่ปล่อยทิ้งไว้ "อนาคต" ของคุณจะเป็นอย่างไร

ถ้าคุณไม่อยากตั้งคำถามแบบนี้กับตัวเองอีกต่อไป "การวางแผนการเงิน" เป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยคุณได้ ไม่ใช่แค่แก้ปัญหาเงินไม่พอใช้หรือไม่มีเงินเก็บ แต่อาจช่วยพาคุณไปสู่เส้นทางแห่งความมั่นคงและมั่งคั่งอีกด้วย

ทำไมต้องวางแผนการเงิน

ลองจินตนาการว่าเรากำลังจะเดินทางไปต่างจังหวัดด้วยรถส่วนตัว และเพื่อให้มั่นใจเพิ่มขึ้นว่าการเดินทางจะราบรื่นและถึงที่หมายโดยปลอดภัย ก่อนออกเดินทางเราก็ต้องวางแผนการเดินทาง เช่น ศึกษาเส้นทาง ตรวจสอบความพร้อมของรถ เตรียมหมายเลขโทรศัพท์เผื่อติดต่อกหากเกิดเหตุฉุกเฉิน

เรื่องการเงินก็เช่นกัน หากอยากจะไปให้ถึงเป้าหมาย ก็ต้องมีเครื่องมือสำคัญช่วย นั่นก็คือการวางแผนการเงินซึ่งจะช่วยให้เราสามารถจัดการการเงินของตัวเองได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ให้มีรายได้เพียงพอกับรายจ่าย และมีเงินเหลือไว้ใช้ยามฉุกเฉิน มีเงินออมไว้เก็บเกี่ยวดอกผล หรือลงทุนในอนาคตได้ ซึ่งทั้งหมดนี้ก็เพื่อสร้างอนาคตที่สดใสและมั่นคงนั่นเอง

การวางแผนการเงินแทบไม่ต่างจากการวางแผนเพื่อทำสิ่งอื่น เริ่มจากการ**สำรวจตนเอง** ว่ามีสินทรัพย์และหนี้สินเท่าไร มีรายได้และค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง ตามด้วยการ**ตั้งเป้าหมาย** (ซึ่งแน่นอนว่าคนหนึ่งคนสามารถมีเป้าหมายได้หลายอย่าง) จากนั้น**จัดทำแผน**ที่จะทำให้ไปถึงที่หมายได้ และจะต้อง**ลงมือทำจริง**หรือปฏิบัติตามแผนอย่างเคร่งครัด สุดท้ายคือการหมั่น**ตรวจสอบ**ว่าทำได้หรือไม่ หรือต้องมีการปรับปรุงอะไรบ้าง หากสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปจากที่เราคาดไว้

ใครบ้างที่ต้องวางแผนการเงิน

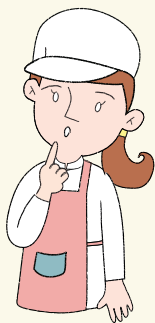
คุณเคยคิดถึงเรื่องวางแผนการเงินแบบนี้บ้างไหม

จะรีบทำไปทำไม
อีกตั้งนานกว่าจะเกษียณ

ยังหาเงินเองไม่ได้ ทำไม่ต้องทำ

ทุกวันนี้ก็พอใช้
ไม่ต้องวางแผนหรอก

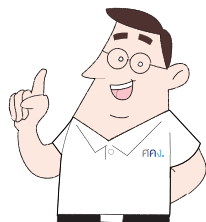

ไว้เงินเดือนเยอะกว่านี้
อีกหน่อยค่อยทำ

เงินเดือน 6 หลักแล้ว
อยากซื้ออะไรก็ซื้อ
ไม่ต้องคิดมาก

จริง ๆ แล้ว ไม่ว่าจะวัยไหน ๆ หรือฐานะการเงิน เป็นอย่างไร ทุกคนก็ควรวางแผนการเงินกันทั้งนั้น

วัยเด็ก

วัยที่เหมาะสมแก่การบ่มเพาะนิสัยในการใช้จ่ายเงินอย่าง สมเหตุสมผล ให้เด็กรู้จักค่าของเงิน สอนให้เก็บออม รู้จัก วางแผนใช้จ่ายเงิน สิ่งเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานที่ดีให้เขาเติบโต เป็นผู้ใหญ่ที่ใช้จ่ายเงินเป็น

วัยทำงาน

วัยกำลังสร้างเนื้อสร้างตัว มีรายได้เป็นของตัวเองและมีอิสระ ในการใช้จ่าย ซึ่งหากไม่มีการวางแผนการเงินที่ดีแล้ว โอกาส ที่เงินจะรั่วไหลไปตามกระแสสังคม กิน เที่ยว ใช้ ช้อป ย่อม เกิดขึ้นได้มาก และโอกาสที่จะสร้างเนื้อสร้างตัว เช่น ซื้อรถ ซื้อบ้าน แต่งงาน สร้างครอบครัว ก็ย่อมถดถอยห่างออกไปเช่นกัน

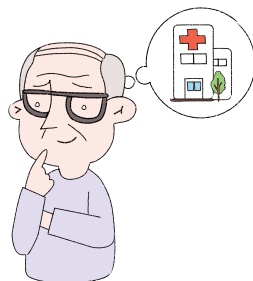
วัยสร้างครอบครัว

การสร้างครอบครัวเป็นเรื่องใหญ่ เพราะไม่ได้รับผิดชอบเฉพาะ ตัวเอง หากยังมีสมาชิกในครอบครัวที่ต้องดูแล จึงจำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องวางแผนการเงินให้รัดกุม เพราะนอกจากจะ ต้องจัดสรรรายได้ให้เพียงพอต่อรายจ่ายในแต่ละเดือน เช่น ค่ากินอยู่ของทุกคนในครอบครัว ค่าผ่อนบ้าน ผ่อนรถ แล้วยังมี ค่าเทอมลูก และรายจ่ายจร เช่น ค่าซ่อมรถ ซ่อมบ้าน ค่ารักษา พยาบาล ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ฯลฯ

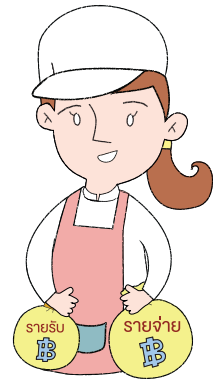
วัยเกษียณ

แม้ว่าการการเงินต่าง ๆ จะน้อยลง แต่ก็ยังจำเป็นต้องวางแผน การเงินเช่นกันทั้งในช่วงก่อนและหลังเกษียณ เพื่อให้สามารถ ดูแลตนเองได้และไม่เป็นภาระของลูกหลาน เนื่องจากคนวัยนี้ ส่วนใหญ่รายรับจะน้อยลง ในขณะที่รายจ่ายด้านการดูแลสุขภาพมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

รายได้น้อย

ส่วนใหญ่มีปัญหารายได้ไม่พอกับรายจ่ายบ่อย ๆ จึงต้องอาศัยการวางแผนการเงินในการช่วยบรรเทาปัญหา เช่น ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ หรือทำไปพร้อมกันทั้ง 2 วิธี ที่สำคัญหลายคนชีวิตสะดุดเพราะมีค่าใช้จ่ายก้อนใหญ่แบบไม่คาดฝัน เช่น เจ็บป่วยหรืออุบัติเหตุ จึงควรมีแผนการเงินรองรับเรื่องเหล่านี้ด้วยไม่ว่าจะเป็นเงินออมเผื่อฉุกเฉิน ประกัน หรือหากสนใจเก็บออมหรือลงทุนเพื่อชีวิตที่ดีกว่าก็ไม่ใช่ว่าเรื่องที่เป็นไปไม่ได้แม้จะมีเงินน้อยก็ตาม

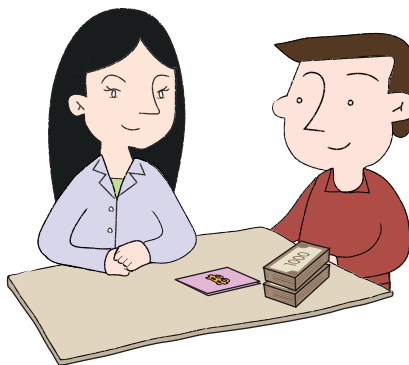

รายได้สูง

แม้โดยทั่วไปชีวิตจะสบายกว่าผู้ที่มีรายได้น้อยเพราะมีเงินใช้จ่ายและมีโอกาสในการออมและลงทุนได้มากกว่า แต่ก็ไม่ควรประมาท เพราะยังมีรายได้น้อยก็มีความเสี่ยงที่จะรู้สึกว่ามีอำนาจซื้อสูงและใช้เงินเพลินจนลืมถึงอนาคตและเป้าหมายที่สำคัญกว่า รวมถึงอาจลืมเตรียมการสำหรับความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้น เช่น ขาดรายได้กะทันหัน หรือบางคนทำงานที่ขึ้นกับชื่อเสียงหรือความแข็งแกร่งของร่างกายก็อาจมีช่วงเวลาหาเงินไม่ยาวนานนัก ดังนั้นถ้าไม่วางแผนการเงินเตรียมไว้ ในวันที่รายได้สะดุดชีวิตก็อาจลำบากกว่าคนที่รายได้น้อยเพราะเคยชินกับความสบาย หรือเสียโอกาสที่จะเพิ่มความมั่นคงและมั่นคงให้แก่วิถีอย่างเต็มศักยภาพ

เพราะฉะนั้น การวางแผนการเงินเป็นเรื่องที่จำเป็นสำหรับทุกคน
ไม่ว่าจะอยู่ในวัยใด หรือฐานะแบบไหนก็ตาม

“วางแผนการเงินตั้งแต่วันนี้ เพื่อชีวิตที่ดีในวันข้างหน้า”

สู่ความมั่นคงทางการเงิน

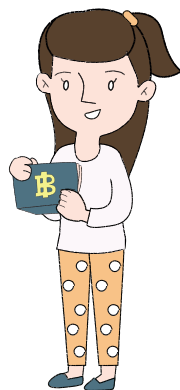

วางแผนการเงิน...เรื่องจิบ ๆ

สำหรับหลายคนที่ยอยากวางแผนการเงิน แต่ไม่รู้ว่าจะเริ่มต้นอย่างไร ขอชวนมาลองทำตาม 5 ขั้นตอนง่าย ๆ ตามนี้เลย*

1. ประเมินฐานะการเงิน

นำสินทรัพย์ทั้งหมดมาเป็นตัวตั้งแล้วลบด้วยหนี้สินทั้งหมด ส่วนที่เหลือจึงเป็นส่วนของคุณ หรือที่เรียกว่า "ความมั่งคั่งสุทธิ" ซึ่งเป็นตัวที่สะท้อนฐานะการเงินที่แท้จริงของคุณ เครื่องมือที่จะช่วยให้คุณสามารถประเมิน "ความมั่งคั่งสุทธิ" ได้ ก็คือ การทำบัญชีสินทรัพย์และหนี้สิน

สินทรัพย์

① **บันทึกรายการสินทรัพย์**
โดยแยกประเภท ดังนี้

- **สินทรัพย์สภาพคล่อง** คือ เงินสดและสินทรัพย์ที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย เช่น เงินสด เงินฝากออมทรัพย์
- **สินทรัพย์เพื่อการลงทุน** คือ สินทรัพย์ที่ถือครองเพื่อมุ่งหวังผลตอบแทนจากการลงทุน เช่น เงินฝากประจำ สลากออมสิน พันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้ กองทุนรวม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยบันทึกในราคาตลาด (ราคาซื้อขายในปัจจุบัน)
- **สินทรัพย์ส่วนตัว** คือ สินทรัพย์ที่มีไว้เพื่อใช้ในชีวิตประจำวันหรือเพื่อสะสม เช่น ที่อยู่อาศัย รถยนต์ เสื้อผ้า เครื่องประดับ โดยบันทึกในราคาตลาด

② **รวมมูลค่าสินทรัพย์ทั้งหมด**

*ที่มา: สรุปจากข้อมูลของศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

หนี้สิน

① บันทึกรายการหนี้สิน

โดยแยกประเภท ดังนี้

- **หนี้สินระยะสั้น** คือ หนี้ที่ต้องจ่ายคืนภายในเวลาไม่เกิน 1 ปี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหนี้ที่เกิดจากการอุปโภคบริโภค เช่น หนี้บัตรเครดิต หรือการซื้อสินค้าเงินผ่อน
- **หนี้สินระยะยาว** คือ หนี้ที่มีเวลาผ่อนชำระนานกว่า 1 ปี เช่น หนี้ที่เกิดจากการซื้อบ้าน และรถยนต์

② รวมจำนวนหนี้สินทั้งหมด

$$\text{ความมั่งคั่งสุทธิ} = \text{สินทรัพย์} - \text{หนี้สิน}$$

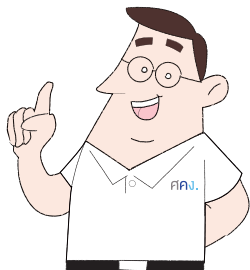
ตารางสำหรับจัดทำบัญชีสินทรัพย์และหนี้สิน

สินทรัพย์		หนี้สิน	
สินทรัพย์สภาพคล่อง		หนี้สินระยะสั้น	
① เงินสด	45,000	① หนี้บัตรเครดิต	20,500
② บัญชีเงินฝากออมทรัพย์	50,000	② หนี้บัตรเครดิตเงินสด	32,000
③ ตัวแลกเงิน	20,000	③ แคร่ที่ยังส่งไม่ครบ	45,000
รวม	115,000	รวม	97,500
สินทรัพย์เพื่อการลงทุน		หนี้สินระยะยาว	
① หุ้นกู้	25,000	① เงินกู้ยืมซื้อบ้าน	3,060,000
② พันธบัตรรัฐบาล	50,000	② เช่าซื้อรถยนต์	410,000
③ สลากออมสิน	10,000	③ เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา	40,000
④ กองทุนรวม	30,000	รวม	3,510,000
⑤ ประกันแบบสะสมทรัพย์	20,000		
รวม	135,000	รวมมูลค่าหนี้สินทั้งหมด	3,607,500
สินทรัพย์ส่วนตัว		ความมั่งคั่งสุทธิ = สินทรัพย์ - หนี้สิน	
① บ้าน	3,450,000	สินทรัพย์ = 4,361,000	
② รถยนต์	550,000	ลบ หนี้สิน = 3,607,500	
③ สร้อยคอทองคำ	65,500	ความมั่งคั่งสุทธิ = 753,500	
④ ของสะสมอื่น ๆ	45,500		
รวม	4,111,000		
รวมมูลค่าสินทรัพย์ทั้งหมด	4,361,000		

จดไว้...ช่วยได้

หากคุณอยากจะรู้ว่าที่ผ่านมารูปแบบการใช้จ่ายของคุณเป็นเช่นไร วิธีง่าย ๆ คือการจดบันทึกรายรับ-รายจ่ายประจำวัน และจัดทำสรุปการใช้จ่ายเมื่อสิ้นเดือน ซึ่งการจดจะช่วยให้เห็นภาพรวมของรายได้ว่ามาจากที่ใดบ้าง รายจ่ายที่ผ่านมาของคุณหมดไปกับเรื่องใดบ้าง จำเป็นหรือไม่ และรายรับเพียงพอกับรายจ่ายหรือไม่

ก่อนลงมือจดบันทึก มีเรื่องที่เกี่ยวข้องแยกแยะให้ออกก่อนก็คือ ...

จำเป็นแน่ ๆ หรือแค่อยากได้

สาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งของปัญหา "เงินไม่เคยพอใช้" ก็คือเจ้าของเงินแยกไม่ออกว่าสิ่งที่ซื้อมาหรือกำลังคิดจะซื้อ เป็นสิ่งที่ "จำเป็น" แน่ ๆ หรือแค่อยากได้ แต่ "ไม่จำเป็น"

หลักการง่าย ๆ ที่ใช้แบ่งว่ารายจ่ายไหนจำเป็นหรือไม่จำเป็นก็คือ

รายจ่ายจำเป็น คือ รายจ่ายที่ต้องมี ไม่สามารถขาดหรือตัดออกไปได้ เพราะเป็นค่าใช้จ่ายที่สำคัญสำหรับชีวิต เช่น ค่าอาหาร ค่าผ่อนหรือเช่าที่อยู่อาศัย ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

รายจ่ายไม่จำเป็น คือ รายจ่ายที่ไม่ได้มีบทบาทสำคัญต่อชีวิต จะมีหรือไม่ก็ได้ แต่เกิดขึ้นเพราะความรู้สึกอยากได้ และบางรายการอาจส่งผลเสียต่อชีวิต เช่น ค่าอาหารมื้อพิเศษ ค่าหอย ค่าเหล้า ค่าบุหรี

อย่างไรก็ตาม รายจ่ายไม่จำเป็นของเราอาจเป็นรายจ่ายจำเป็นของคนอื่น เช่น คอมพิวเตอร์แบบพกพาได้ เช่น โน้ตบุ๊ก (notebook) แท็บเล็ต (tablet) เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ขายของออนไลน์ที่เดินทางบ่อย แต่ไม่จำเป็นกับคนทำงานออฟฟิศที่มีคอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ ดังนั้นการแยกแยะความจำเป็นหรือไม่จำเป็น จึงขึ้นอยู่กับการใช้ชีวิตของแต่ละคนด้วย

เรียนรู้เพิ่มเติมได้ที่หน้า 20-21 ของ "สมุดเงินออม"
หรือดาวน์โหลดได้ที่ www.1213.or.th
เลือกซื้อและโปรแกรมคำนวณ และเลือกซื้อสิ่งพิมพ์

เมื่อเข้าใจความหมายของรายจ่ายทั้ง 2 แบบ
และเข้าใจตัวเองแล้ว ก็มาลงมือจดบันทึกกันได้เลย

บันทึกรายจ่าย - แยกประเภท							
วันที่	จำเป็น						
	ค่าอาหาร	ค่าน้ำมัน ค่าเดินทาง	ค่าใช้จ่าย ของลูก	ค่าเลี้ยงดูพ่อแม่	ชำระหนี้		
					ค่าผ่อนบ้าน	ค่าผ่อนรถ	อื่นๆ
รวม							

วิเคราะห์รายจ่าย

ยอดรวมรายจ่ายจำเป็น บาท

ยอดรวมรายจ่ายไม่จำเป็น บาท

ยอดรวมรายจ่ายทั้งสิ้น (4) บาท

○ คงเหลือ (3)-(4) บาท

○ ใช้เกิน บาท

เงินเดือน/รายได้		บาท
รายได้พิเศษ		บาท
รวม รายรับ	(1)	บาท

คงเหลือเงินไว้ใช้จ่าย $(1) - (2) = (3)$ บาท

เงินฝาก		บาท
ลงทุน		บาท
รวม เงินออม/ลงทุน (2)		บาท

[illegible]

จดแล้วอย่ารอช้า พอครบเดือนแล้ว ก็มาวิเคราะห์กันว่า “รู้รึ” ของแต่ละคนอยู่ที่ไหน คือ มีรายจ่ายอะไรที่ไม่จำเป็น ที่จ่ายบ่อย ๆ จำนวนเท่าไร และด้วยเงินจำนวนเดียวกัน จะเอาไปทำอะไรที่ดีกว่าได้บ้าง

ตัวอย่าง "รายจ่ายไม่จำเป็น" ที่หลายคนได้จากการจดบันทึกรายรับ-รายจ่าย

เงินหายไปไหน...?

ตอน...เข้ากระเป๋าเจ้ามือ

1. อะไรที่ไม่จำเป็นแต่คุณซื้อบ่อย ๆ

สลากกินแบ่ง/หวยใต้ดิน

2. เงินที่คุณจ่ายต่อครั้ง

500 บาท

3. คุณซื้อบ่อยแค่ไหน

365

246

52

12

~~24~~

ทุกวัน

ทุกวันที่มาทำงาน

ทุกสัปดาห์

ทุกเดือน

เดือนละ 2 ครั้ง

ใน 1 ปี
คุณจ่ายเงินไป

=

500 บาท

×

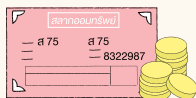
24

=

12,000 บาท

12,000 บาท ทำอะไรได้บ้าง

①

ซื้อสลากออกรายได้ถึงรางวัล
และยังได้เงินต้นคืน

②

ใส่ซองแต่งงาน/ทำบุญ
ได้ถึง 12-24 ซอง

③

ค่าเทอมลูก
อาจได้บางส่วนหรือทั้งเทอม

④

ซื้อนมกล่อง 250cc
ได้ถึง 1,000 กล่อง

ปีที่ผ่านมาคุณถูกหวยถึง 12,000 บาทไหม

เงินหายไปไหน...?

แล้วเงินของคุณหายไปไหนกันบ้าง มาสำรวจกัน

1. อะไรที่ไม่จำเป็นแต่คุณซื้อบ่อย ๆ

2. เงินที่คุณจ่ายต่อครั้ง

3. คุณซื้อบ่อยแค่ไหน

365

ทุกวัน

246

ทุกวันที่มาทำงาน

52

ทุกสัปดาห์

12

ทุกเดือน

.....

อื่นๆ

ใน 1 ปี คุณจ่ายเงินไป

×

=

บาท ทำอะไรได้บ้าง

ตอนนี้ มาวางแผนกันดีกว่าว่าจะอุดรอยรั้งกันได้อย่างไร เช่น

เดิม

ซื้อหวยได้คืนงวละ 500 บาท
ทุกงวดไม่เคยพลาด

ใหม่

เลิกเล่นหวยได้คืน แต่ซื้อสลาก
ออมทรัพย์ 1,000 บาท ทันทีที่
เงินเดือนออกทุกเดือน ไม่พลาดเช่นกัน

เดิม

กินข้าวกินขนมที่ห้างสรรพสินค้า
ทุกวันเสาร์ สัปดาห์ละ 1,000 บาท

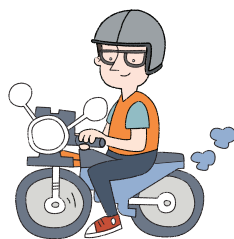
ใหม่

ผ่อนคลายตัวเองด้วยการออกกำลังกาย
อย่างที่ชอบ ลดการไป
ห้างสรรพสินค้าเหลือเดือนละ 1 ครั้ง
แล้วนำเงินที่ประหยัดได้ 3,000 บาทต่อ
เดือนไปซื้อกองทุนรวมโดยใช้วิธีตัดบัญชี
อัตโนมัติทุกวันที่ 1 ของเดือน

เดิม

มีหนี้บัตรเครดิตหลายใบ แม้จะจ่ายแค่
ขั้นต่ำแล้วทุกใบ ก็รวมกันก็ยังเกิน
1 ใน 3 ของรายได้ แถมยังรูดเพิ่มซัด
ประหยัดสุด ๆ แล้วด้วย

ใหม่

หารายได้เพิ่มด้วยการทำงานเสริม
หรือหาของมาขายทางออนไลน์
หรือขายหลังเลิกงาน วันหยุด เพื่อมีเงิน
มาปลดหนี้ได้มากขึ้น

มาดูเรื่องราวของคน 2 คนที่ทำให้เห็นทุกขั้นตอน
ของการบันทึก-วิเคราะห์-วางแผนกันบ้าง...

เรื่องเล่าจากเรื่องจริง : “วันใหม่” ของป้าวันเพ็ญ

ป้าวันเพ็ญเป็นพนักงานทำความสะอาดวัย 50 ต้น ๆ ป้ามีความฝันที่จะส่งหลานชายคนเดียวให้เรียนจบปริญญาตรี แต่เงินเดือนน้อยนิดของป้าทำให้ความหวังมีอยู่เพียงริบหรี่ ป้าวันเพ็ญจึงหาทางลัดให้ไปถึงเป้าหมายด้วยการแทงหวยใต้ดินทุกงวด หวอยออกที่ไรก็ลุ้นกันทั้งป้าทั้งเจ้ามือ เพราะป้าเล่นหวยแบบเงินเชื่อ คิดหนี้เจ้ามือไว้หลักหมื่น ซึ่งป้าก็คิดว่าไม่เห็นแปลกแหวม...ก็หวยมันถูกยากนี่ นอกจากเจ้ามือหวอยแล้ว ป้ายังใช้บริการหนี้นอกระบบเป็นบางครั้งในวันที่เงินขาดมืออีกต่างหาก

หลัง ๆ ป้าวันเพ็ญถูกทวงหนี้หนักขึ้น แถมเงินที่ตั้งใจจะเก็บให้หลานไว้เรียนหนังสือก็ไม่ไปถึงไหน ป้ากลัวใจมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่อยู่มาวันหนึ่ง ที่ทำงานของป้าจัดอบรมเรื่องวางแผนการเงิน ป้าจึงได้เริ่มเรียนรู้และลงมือจดบันทึกรายรับ-รายจ่าย ในที่สุดก็เจอว่าการแทงหวยสูงถึงงวดละ 1,000 บาทนี่เองที่เป็นรู้สำคัญ

ด้วยความมุ่งมั่นทำตามความฝันที่อยากให้หลานมีชีวิตที่ดีไม่ต้องลำบากเหมือนตัวเอง ป้าวันเพ็ญจึงหักดิบคิดใจเลิกเล่นหวยตั้งแต่เดือนที่สองที่จดบันทึกรายรับ-รายจ่าย รวมทั้งหาทางลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นอื่น ๆ แล้วเอาเงินไปทยอยคืนเจ้ามือหลายเดือนผ่านไป ป้าหน้าตาสดใส และบอกอย่างภูมิใจว่าใช้หนี้หมดแล้ว แถมเริ่มเห็นยอดเงินในบัญชีเงินฝากเพิ่มขึ้น ป้าเปิดกระเป๋าสตางค์ให้ดูพร้อมบอกว่า “ดูสิ เคียวนี่ป้ามีแบงก์พันติดกระเป๋ามาทำงานแล้วนะ”

เรื่องเล่าจากเรื่องจริง : เพิ่งเข้าใจ...ทำไมเก็บเงินไม่ได้สักที

พี่จุ มนุษย์เงินเดือนสาวโสดวัย 30 ก่อนไปทางปลาย คั้งใจตั้งแต่ต้นปีที่แล้วว่าอยากมีเงินเก็บเดือนละ 10,000 บาท โดยแบ่งเป็นเงินฝากประจำรายเดือนปลอดภาษี 24 เดือน เดือนละ 5,000 บาท กับบัญชีออมทรัพย์พิเศษอีก 5,000 บาท แต่หลายเดือนผ่านไป พี่จุที่ดูเหมือนจะมีวินัยทางการเงินไม่เคยฝากได้ครบหมื่นเลย ทำได้สูงสุดแค่ 8,000 บาทเพียง 1 เดือนเท่านั้น เพราะส่วน 5,000 บาทที่คั้งใจจะฝากในบัญชีออมทรัพย์พิเศษ มักจะถูกแบ่งไปจ่ายหนี้บัตรเครดิตเป็นประจำ (พี่จุจ่ายครบจ่ายตรงทุกงวดนะจ๊ะ)

เมื่อเพื่อนแนะนำให้พี่จุคนสวยจับบันทึกรายรับ-รายจ่าย ในที่สุดก็พบสาเหตุ คือ พี่จุชอบไปนั่งชิลดีในร้านอาหารบรรยากาศดี ๆ มื้อละประมาณ 400 บาท สัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวมแล้วก็ 3,200 บาท ต่อเดือน ไหนจะค่าสมัครที่ร้าน (พี่จุแทบไม่เคยสมัครเองเพราะอ้างว่าผมเยอะและไม่สวย ไปให้ช่างช่วยใครให้ตรงดีกว่า แถมมีนวดหัวให้ด้วย สบายจะตาย) ประมาณเดือนละ 1,600 บาท อีก รวมแล้วเงินที่ไม่น่าหายไปสูงถึง 4,800 บาทต่อเดือน หรือ 57,600 บาทต่อปี !!!

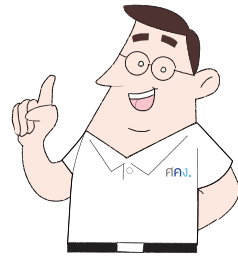
พี่จุอยากกรีก ทำงานมันเครียดก็ต้องผ่อนคลายบ้างมันผิดตรงไหน แต่ถ้ารู้รว่าทำเงินให้ลุลอกมหาศาลขนาดนี้ก็ไม่วาย พี่จุเลยวางแผนปรับปรุงตัวใหม่ดังนี้

1. จำกัดงบประมาณกินของแพง เหลือแค่ 2 ครั้งต่อเดือน (800 บาท) และตั้งใจจะลดลงให้ได้อีก
2. สมัครผมเอง (ผมไม่ค่อยตรงก็ไม่เป็นไร เก็บเงินสำคัญกว่า)
3. คลายเครียดด้วยการแกว่งแขน และเดินเร็ว (เบา ๆ ไปก่อน ไว้ร่างกายปรับตัวได้ค่อยวิ่ง)
4. เปิดบัญชีเงินฝากประจำรายเดือนปลอดภาษี 24 เดือนรอบใหม่ (บัญชีปัจจุบันใกล้ครบแล้ว) จะฝากเดือนละ 10,000 บาทเลย เพราะรู้ตัวแล้วว่าแม้จะมีวินัยเรื่องใช้หนี้ แต่วินัยการใช้จ่ายและการออมยังอ่อนค้อยไปหน่อย ใช้การบังคับเพิ่มเติมเข้าช่วยจึงน่าจะดีกว่า

เท่านั้น พี่จุก็จะประหยัดเงินได้เดือนละ $2,400 + 1,600 = 4,000$ บาท และมีวินัยการออมมากขึ้น พี่จูนั้ยมั่ปริ แม้สิ้นปีจะยังไม่ได้ตามเป้า แต่อย่างน้อยก็เข้าใกล้มากกว่าเดิมเยอะเลย

นอกจากการจดบันทึกรายรับ-รายจ่ายประจำวันแล้ว คุณยังสามารถบริหารจัดการการเงินของคุณให้ดียิ่งขึ้นไปอีก ด้วยการบันทึกรายรับ-รายจ่ายล่วงหน้าไว้ในปฏิทิน เช่น วันที่จะได้รับเงินบันทึกด้วยสีเขียว สำหรับวันจ่ายเงินบันทึกด้วยสีแดง เพียงเท่านี้ก็รู้แล้วว่า รายรับ-รายจ่ายในอนาคตของคุณมีอะไรบ้าง จะได้วางแผนออมหรือเตรียมเงินเพียงพอ และทันเวลาจ่าย ไม่ต้องมีปัญหาเมื่อถึงวันจริง

ตัวอย่าง : ปฏิทินช่วยจำ

2. ตั้งเป้าหมาย

เมื่อเห็นจุดแข็งจุดอ่อนของฐานะการเงินกับนิสัยการใช้จ่าย และเริ่มมีแรงฮึดที่จะวางแผนแก้ไข ซ่อมแซมตนเองแล้ว ก็มาถึงการสร้างสรรค์ชีวิตให้ดีขึ้นด้วยการตั้งเป้าหมายการเงิน

ในชีวิตจริงคนเรามีเป้าหมายการเงินหลายอย่าง เช่น อยากมีบ้าน มีรถ มีครอบครัว มีลูก มีชีวิตที่ดีหลังวัยเกษียณ แต่ไม่ว่าเป้าหมายของคุณคืออะไร คุณต้องตั้งเป้าหมายอย่างเป็นระบบ และชัดเจน โดยอาจแบ่งเป้าหมายออกเป็นระยะ ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถทางการเงินของคุณ เช่น

เป้าหมายระยะสั้น
(ไม่เกิน 1 ปี)

จะเก็บเงินและใช้จ่ายแต่สิ่งจำเป็น

เป้าหมายระยะกลาง
(1-3 ปี)

จะเดินทางท่องเที่ยวเป็นกำไรชีวิต

เป้าหมายระยะยาว
(3 ปีขึ้นไป)

จะซื้อบ้านและสร้างครอบครัว

ที่สำคัญ ต้องไม่ลืมลำดับความสำคัญของแต่ละเป้าหมายที่คุณวางไว้ด้วย หากเป้าหมายใด ยังไม่สำคัญมากและรอได้ ก็อาจเลื่อนออกไปก่อน เพราะควรเร่งทำเป้าหมายที่จำเป็นก่อน

ตั้งเป้าหมายการเงิน ด้วยหลัก SMART

การตั้งเป้าหมายการเงินที่ดีควรยึดหลัก SMART ได้แก่

Specific มีความชัดเจน กำหนดเฉพาะเจาะจงว่าจะทำอะไร เพื่ออะไร เช่น "เก็บเงินเพื่อเป็นเงินออมเมื่อฉุกเฉิน"

Measurable สามารถวัดผลได้ โดยการกำหนดเป้าหมายเป็นตัวเลข เช่น "จำนวน 60,000 บาท"

Achievable ทำสำเร็จได้ และรู้ว่าต้องทำอะไรให้บรรลุเป้าหมาย

Realistic มีความเป็นไปได้ที่จะทำให้เป็นจริง ไม่เป็นเรื่องเพ้อฝัน

Time Bound มีระยะเวลาที่แน่ชัด เพื่อให้เราวางแผนในการทำให้บรรลุภายในเวลาที่กำหนด

เป้าหมายไหน SMART ที่สุด

ฉันจะเก็บเงินให้ได้ภายในปีนี้

ยังไม่ชัดเจน (ไม่ระบุว่าเก็บเงินออมเพื่ออะไร)
วัดผลไม่ได้ (ไม่มีจำนวนเงิน)

ฉันมีรายได้เดือนละ 20,000 บาท
ปีหน้าฉันจะซื้อรถหรูมูลค่า 100 ล้าน

มีกรอบเวลา แต่...
ความเป็นไปได้แทบไม่มี

ฉันจะเก็บเงิน 15% ของรายได้ทุกเดือน
เป็นเวลา 2 ปี เพื่อเป็นเงินออมเมื่อฉุกเฉิน

เป้าหมายชัดเจน มีระยะเวลาแน่ชัด วัดผลได้

ตอนนี้คุณมีเป้าหมายการเงินเรื่องอะไรแล้วบ้าง
เขียนออกมาเลย

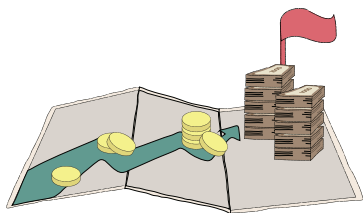
- ①
- ②
- ③
- ④
- ⑤

3. จัดทำแผน...เพื่อไปสู่เป้าหมาย

เมื่อตั้งเป้าหมายแล้ว คราวนี้ก็มาถึงการจัดทำแผนหรือเส้นทางเดินเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายที่เราปักธงไว้

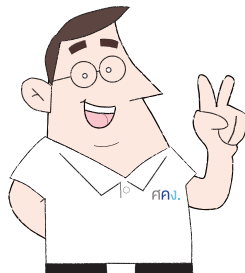
ตัวอย่าง : แผนสู่เป้าหมายการเงิน

สิ่งสำคัญ คือ **ระยะเวลา** กับ **ความสามารถในการเก็บเงิน** ของคุณ ต้องสัมพันธ์กันด้วย เพื่อให้เป้าหมายที่ตั้งเป็นจริงได้มากที่สุด โดยไม่กดดันตัวเองมากเกินไป

เช่น หากคุณมีแผนที่จะปรับปรุงห้องครัวในอีก 1 ปีข้างหน้า โดยมีค่าใช้จ่ายประมาณ 60,000 บาท คุณต้องเก็บเงินเดือนละ 5,000 บาท แต่หากจะปรับปรุงห้องครัวในอีก 6 เดือนข้างหน้า คุณต้องเก็บเงินถึงเดือนละ 10,000 บาท

นำเป้าหมายที่จัดไว้ที่ข้อ 2
มาขยายเป็นแผนตามตารางด้านล่างกันดีกว่า

กิจกรรม : แผนการเงินของฉัน

เป้าหมายการเงิน

จำนวนเงินที่ต้องการ

บาท

ภายในระยะเวลา

ปี/เดือน

ต้องทำอะไรให้บรรลุเป้าหมาย

ออมเงิน เดือนละ.....บาท เป็นเวลา.....ปี/เดือน โดยวิธี

①

.....

②

.....

③

.....

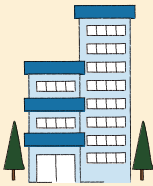
④

.....

⑤

.....

และถ้าอยากซื้อของชิ้นใหญ่ ๆ ที่ไม่น่าออมเงินได้ในเวลาสั้น ๆ เช่น บ้าน รถ ล่ะ นอกจากแผนออมเงินล่วงหน้า ก็ต้องวางแผนจัดการค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย

วางแผนซื้อคอนโดมิเนียม

ตั้งเป้าหมาย

เป้าหมายทางการเงิน	ตัวอย่าง	แล้วคุณล่ะ...?
เป้าหมาย	ซื้อห้องชุดแบบ 1 ห้องนอน	
เท่าไร	2,490,000 บาท	 บาท ①
เมื่อไร	อีก 2 ปีข้างหน้า (24 เดือน)	อีก.....เดือนข้างหน้า ②

ประเมินค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายตอนซื้อและจดทะเบียน

รายการ	ตัวอย่าง	แล้วคุณล่ะ...?
○ ค่าจอง	5,000	
○ ค่าทำสัญญา	45,000	
○ เงินค่านี	199,000	
○ ค่าประเมินราคา	3,000	
○ ค่าเบี้ยประกันอัคคีภัย	1,700	
○ ค่าจดทะเบียนจำนอง	21,690	
○ ค่าธรรมเนียมการโอน	36,694	
○ ค่าอากรแสตมป์	5	
○ เงินกองทุนสำรองส่วนกลาง	17,475	
○ ค่าประกันมิเตอร์ไฟฟ้า	2,000	
○ ราคาพื้นที่ห้องเกินกว่ากำหนด*	-	
○	-	
รวม	331,564	 ③

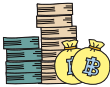
*ราคาที่ต้องจ่ายเพิ่มจากราคาจอง เนื่องจากพื้นที่ห้องหลังสร้างเสร็จมีขนาดใหญ่กว่าที่ได้จองไว้ เช่น จองห้อง 35 ตร.ม. แต่เมื่อสร้างเสร็จแล้ววัดพื้นที่ได้ 35.1 ตร.ม. จึงต้องจ่ายเงินเพิ่มสำหรับพื้นที่อีก 0.1 ตร.ม.

ค่าใช้จ่ายเมื่อเป็นเจ้าของหรือเช่าอยู่อาศัย 1 คน (คิดเป็นรายปี)

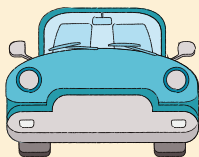
รายการ	ตัวอย่าง	แล้วคุณล่ะ...?
○ ค่าผ่อนคอนโด 30 ปี (สอบถาม ประมาณการได้จากสถาบันการเงิน)	180,000	
○ ค่าใช้จ่ายส่วนกลาง	16,776	
○ ค่าน้ำ	1,440	
○ ค่าไฟ	10,800	
○ ค่าเบี้ยประกันภัย*	1,700	
○ ค่าเบี้ยประกันภัยอาคารชุด ที่ดินบุคคลฯ เป็นคนทำประกัน	660	
○	-	
รวม	211,376	 ④

*ปีแรกอาจจ่ายไปแล้วตอนซื้อและจดทะเบียน

วางแผนการเงิน

ตัวอย่างแผนการเงิน		แผนการเงินของคุณ
ก่อนซื้อ คอนโด	เป้าหมายทางการเงิน	ซื้อห้องชุดราคา 2,490,000 บาท ① ในอีก 2 ปีข้างหน้า (24 เดือน) ②
	จำนวนเงินออมที่ควรมีก่อนซื้อ คอนโด ③	331,564
	จำนวนเงินที่ควรออมเดือนละ (③ ÷ ②)	13,815
เมื่อซื้อ คอนโด แล้ว	จำนวนเงินต่อปีที่ต้องเตรียม เมื่อซื้อคอนโดแล้ว ④	211,376
	จำนวนเงินที่ควรเตรียมจ่าย ต่อเดือน (④ ÷ 12)	17,615

วางแผนซื้อรถ

ตั้งเป้าหมาย

เป้าหมายทางการเงิน	ตัวอย่าง	แล้วคุณล่ะ...?
เป้าหมาย	ซื้อรถยนต์ยี่ห้อ xyz รุ่น abc	
เท่าไร	639,000 บาท	 บาท ①
เมื่อไร	อีก 2 ปีข้างหน้า (24 เดือน)	อีก เดือนข้างหน้า ②

ประเมินค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายตอนซื้อและจดทะเบียน

รายการ	ตัวอย่าง	แล้วคุณล่ะ...?
☐ ค่าจองรถ	5,000	
☐ ค่าเงินค่าน้ำ (25%)	159,750	
☐ ค่าภาษี	1,600	
☐ ค่าจดทะเบียน	2,700	
☐ ค่า พ.ร.บ.	600	
☐ ค่ามัดจำป้ายแดง	3,000	
☐ ค่าประกันภัย	18,000	
☐	-	
รวม	190,650	 ③

Calculator Tips

สามารถคำนวณจำนวนเงินที่ต้องผ่อนต่องวดได้จาก
เว็บไซต์ ศก. www.1213.or.th เลือกซื้อและโปรแกรมคำนวณ และเลือกโปรแกรม
คำนวณเงินกู้ จากนั้นเลือกหัวข้อคุณต้องผ่อนนานแค่ไหน

อย่าลืม...ในการทำแผนสำหรับเป้าหมายระยะยาว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเผื่อเงินเพื่อ หรือ
ภาวะที่สินค้าและบริการมีราคาสูงขึ้นในแต่ละปีด้วย อย่างไรก็ตาม การทำงานของดอกเบี้ยทบต้น
และผลตอบแทนจากการลงทุน จะเป็นตัวช่วยให้เงินของคุณเพิ่มค่า (เรียนรู้เพิ่มเติมได้ใน
เรื่อง เงินออกเมย ชีวิตออกงาม หน้า 37)

ค่าใช้จ่ายเมื่อเป็นเจ้าของ (คิดเป็นรายปี)

รายการ	ตัวอย่าง	แล้วคุณล่ะ...?
☐ ค่าผ่อนรถ 4 ปี (สอบถามประมาณการได้จากสถาบันการเงิน)	132,000	
☐ ค่า พ.ร.บ.	600	
☐ ค่าภาษี	1,500	
☐ ค่าเบี้ยประกันภัย*	18,000	
☐ ค่าบำรุงรักษา	5,000	
☐ ค่าน้ำมัน	36,000	
☐ ค่าที่จอดรถ	2,000	
☐ ค่าทางด่วน	24,000	
☐ ค่าล้างรถ	4,800	
☐		
☐		
รวม	223,900	 ④

*ปีแรกอาจจ่ายไปแล้วตอนซื้อและจดทะเบียน

วางแผนการเงิน

ตัวอย่างแผนการเงิน		แผนการเงินของคุณ
เป้าหมายทางการเงิน		
ซื้อรถยนต์ xyz ราคา 639,000 บาท ①		
ในอีก 2 ปีข้างหน้า (24 เดือน) ②		
ก่อนซื้อ รถ	จำนวนเงินออมที่ควรจะมีก่อนซื้อ ③	190,650
	จำนวนเงินที่ควรออมเดือนละ (③ ÷ ②)	7,944
เมื่อซื้อ รถ แล้ว	จำนวนเงินต่อปีที่ต้องเตรียมเมื่อซื้อรถแล้ว ④	223,900
	จำนวนเงินที่ควรเตรียมจ่ายต่อเดือน (④ ÷ 12)	18,659

4. ปฏิบัติตามแผน...อย่างเคร่งครัด

ไม่ว่าแผนที่วางไว้จะดีเพียงใด ก็จะไม่เกิดประโยชน์เลย หากขาดการปฏิบัติที่จริงจังและต่อเนื่อง เพราะฉะนั้นอย่าเผลอใจไปกับสิ่งที่ไม่ได้อยู่ในแผนของคุณจะดีที่สุด

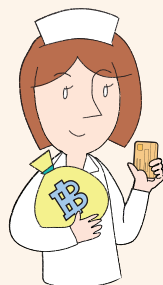
สารพันวิธี...สร้างวินัยทางการเงิน

จดรายรับ-รายจ่าย

มีรายได้เข้ามา
ให้กินเงินออมไว้ก่อน

สะสมหนี้สินระยะสั้น
เพราะเป็นตัวบันทอน
เงินออม

ถือเงินสดแค่พอใช้จ่าย

ใช้บัตรเครดิต
เมื่อแน่ใจว่ามีเงินจ่าย
ตรงเวลาเต็มจำนวน

ซื้อของตามรายการ
ที่จดไว้เท่านั้น

5. ตรวจสอบและปรับปรุงแผน ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป

ในระหว่างที่เราปฏิบัติตามแผนอยู่นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องคอยตรวจสอบอยู่เสมอว่า การจัดการเงินของเราเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ หากไม่เป็นไปตามแผนต้องหาสาเหตุให้ได้ว่า เกิดจากปัจจัยภายใน คือ ตัวเรา หรือปัจจัยภายนอก เช่น ราคาสินค้าเปลี่ยน อัตราดอกเบี้ยเพิ่ม รายรับลดลง แล้วหาทางปรับแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

การวางแผนที่ดี จะช่วยให้เราเดินไปสู่จุดหมายได้ถูกทิศทาง แต่จะถึงเร็วหรือช้า หรือไปไม่ถึงเลยนั้นขึ้นอยู่กับว่า เรามีความตั้งใจแค่ไหน และมีวินัยในการเก็บออมมากน้อยแค่ไหนด้วย

ติดตาม ประเมินผล ทบทวน และปรับปรุงแผน

รายการ	งบประมาณ การใช้จ่าย	รายรับ-รายจ่าย ที่เกิดขึ้นจริง (บาท)	ทำได้ตามงบหรือไม่
① เงินเดือน	15,000	15,000	
② เงินออม			
เงินออมทั่วไป	2,000	2,000	✓
เงินออมเพื่อฉุกเฉิน	1,000	0	✗
③ เงินเหลือสำหรับการ การใช้จ่าย = ① - ②	12,000	13,000	
④ ค่าใช้จ่ายที่จำเป็น			
ค่าเช่าบ้าน	2,000	2,000	✓
ค่าน้ำ/ค่าไฟ	200	190	✓
ค่าอาหาร	2,700	2,882	✗
ค่ารถตู้เดินทางไปทำงาน	2,000	1,800	✓
ค่าของใช้ส่วนตัว	500	700	✗
⑤ ค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น			
ค่าบุหรี	1,200	1,698	✗
ค่าลดอคเตอร์	400	600	✗
ค่าเสื้อผ้า	1,500	1,777	✗
ค่าตัวคูหนัง	1,500	1,125	✓
⑥ รวมค่าใช้จ่าย=④+⑤	12,000	12,772	✗
⑦ เงินเหลือสำหรับเก็บ ออมเพิ่มเติม=③-⑥	0	228	

เคล็ดลับสู่ความมั่นคงทางการเงิน

มาคว่ามีเคล็ดลับอะไรบ้างที่จะพาคุณไปถึงเป้าหมายและก้าวไปสู่ "ความมั่นคงทางการเงิน" ได้เร็วขึ้น

แบ่งเงินเป็นส่วน ๆ

คว่าค่าใช้จ่ายจำเป็นในแต่ละเดือนมีอะไรบ้าง จากนั้นแบ่งรายได้ออกเป็นส่วน ๆ ส่วนหนึ่งกันไว้เพื่อเป็นเงินออม ส่วนหนึ่งกันไว้สำหรับค่าใช้จ่ายเหล่านั้น หากรายรับไม่เพียงพอสำหรับการใช้จ่ายและเก็บออม เห็นทีคงต้องหันหน้าปรึกษากันในครอบครัวเสียแล้วว่าจะลดรายจ่าย หรือมีวิธีเพิ่มรายได้ตรงไหนบ้าง

ออมให้ได้เงิน

ออมก่อนใช้ นอกจากการแบ่งเงินเป็นส่วน ๆ แล้ว การจัดลำดับว่าจะทำอะไรก่อนหลังก็มีความสำคัญมาก หากเราใช้ก่อนออม เรามักมีเงินเหลืออมน้อยกว่าที่ตั้งใจไว้หรืออาจถึงขั้นไม่เหลือไปออมเลย การออมก่อนใช้ (เมื่อรายได้เข้ามาให้ออมทันทีก่อนที่จะไปจับจ่ายใช้สอยใด ๆ) จึงเป็นสิ่งที่ต้องทำให้เป็นนิสัยเพื่อช่วยให้เราสามารถออมเงินได้ตามเป้าหมาย

ออมอย่างน้อย 1 ใน 4 ของรายได้ เป็นอัตราส่วนที่เราควรจำให้ขึ้นใจและใช้ทุกครั้งที่มีรายได้เข้ากระเป๋า โดยสามารถแบ่งย่อยว่าออมเพื่ออะไรบ้างตามความจำเป็นและความเหมาะสมกับเป้าหมายในชีวิตหรือตามเหตุการณ์ในช่วงนั้น ๆ

ตั้งเป้าหมายตามวัตถุประสงค์

กระปุก
ฉุกเฉิน

กระปุก
ปลดหนี้

กระปุก
เกษียณ

กระปุก
ฝันที่เป็นจริง

กระปุก
ลงทุน

รู้หรือไม่ว่า...

นอกจาก "ออมก่อนใช้" แล้ว ยังมีเทคนิคอื่น ๆ ที่ทำให้เราได้เงินออมเพิ่ม แถมยังได้ความสนุกสนานด้วย

เทคนิคการออมเงินแบบไหนที่ใช้สำหรับคุณ

ออมวันละ 10%

ขายของได้ 2,000 บาท

ออมทันที 200 บาท

ทุกครั้งที่ซื้อของ
ต้องเก็บเงินเท่ากับ
ราคาของ

หยอดเงิน 10 บาท

ทุกเช้า ก่อนออก

จากบ้าน

เก็บเฉพาะ
แบงก์ใหม่ ๆ

เก็บเหรียญ 5 บาท

ลดการซื้อของ
งวดละ 500 บาท
เอามาเก็บออมแทน

ออมเงินล่วงหน้าสำหรับรายจ่ายก้อนโต

หากรู้ล่วงหน้าว่าช่วงไหนจะมีค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้เงินจำนวนมาก เช่น ค่าเล่าเรียนลูก ค่าซ่อมรถ ค่าวางแผนเก็บเงินแต่ละปี โดยทยอยออมเงินทุกเดือนจนเป็นก้อนใหญ่ จะได้ไม่มีภาระค่าใช้จ่ายหนักเกินไป หรือถึงขั้นต้องกู้ยืมเมื่อถึงเวลาที่ต้องใช้เงินจริง ๆ

บริหารเงินออมอย่างมืออาชีพ

การนำเงินออมที่มีอยู่มาบริหารจัดการให้กองงอกเงยมีหลายวิธี เช่น ฝากธนาคาร ซื้อพันธบัตร ซื้อประกันแบบสะสมทรัพย์ ซื้อกองทุนรวม ซึ่งเราจะต้องศึกษาข้อมูลและทำความเข้าใจรูปแบบการออมและการลงทุนนั้น ๆ ให้ดีก่อนตัดสินใจว่าผลตอบแทนที่ได้รับคุ้มกับความเสี่ยงที่มีหรือไม่ รวมทั้งติดตามข่าวสารภาวะเศรษฐกิจที่อาจส่งผลกระทบต่อ การออมและการลงทุนของเราด้วย เช่น ในภาวะอัตราดอกเบี้ยขาขึ้น อาจฝากประจำระยะสั้น ๆ หรือซื้อกองทุนรวม หรือพันธบัตรที่มีระยะเวลาคงกำหนดสั้น ๆ เพื่อรับผลตอบแทนที่สูงขึ้นเมื่อนำเงินไปฝากหรือลงทุนต่อเมื่อครบอายุ หรือถ้าเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยในขณะนั้นน่าจะสูงสุดแล้ว โดยหลังจากนี้ อัตราดอกเบี้ยน่าจะต่ำลง อาจเลือกฝากประจำระยะเวลายาวกว่า 1 ปี เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนสูงไปตลอดระยะเวลาการฝาก เป็นต้น

หนี...ไม่ต้องหนี

บริหารหนีอย่างชาญฉลาด

การก่อหนี้ไม่ใช่สิ่งที่น่ากลัวเสมอไป หากเป็นหนี้ที่มีประโยชน์ เช่น การกู้เพื่อซื้อบ้าน กู้เพื่อประกอบธุรกิจ และรู้จักบริหารจัดการให้สามารถจ่ายหนี้ได้ครบตามจำนวนและเวลาที่ตกลงไว้กับเจ้าหนี้ แต่สิ่งสำคัญ คือ ก่อนก่อหนี้ จะต้องประเมินความสามารถในการจ่ายคืนของตนเอง โดยมีหลักคร่าว ๆ คือ ภาระในการจ่ายคืนเงินต้นและดอกเบี้ยของหนี้ทุกประเภทรวมกันในแต่ละเดือน ไม่ควรเกิน 1 ใน 3 ของรายได้ต่อเดือน

หยุดวงจรหนี้

หากมีหนี้สินเกินตัว เห็นที่ต้องหยุดวงจรหนี้นั้นเสีย โดยการรัดเข็มขัดประหยัดมากขึ้น และค่อย ๆ ทายอดผ่อนชำระจนหนี้หมด โดยเฉพาะหนี้ที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยสูง เช่น หนี้บัตรเครดิต (อัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม 20% ต่อปี) หรือสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ (อัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม 28% ต่อปี) และไม่ควรก่อหนี้อื่นเพิ่ม ซึ่งหากเราเริ่มไม่แน่ใจว่าเราสามารถชำระหนี้สินที่มีได้หรือไม่ ก็ควรรีบหารือกับเจ้าหนี้เพื่อหาทางออกร่วมกัน มากกว่าจะคิดหนีหนี้

มีหนี้ใครว่าออมไม่ได้

หลายคนที่มีสถานะเป็น "ลูกหนี้" โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนที่หนี้สินจำนวนมากหรือดอกเบี้ยแพง คงสงสัยว่าจะคิดใหม่ถ้าจะหยุดออมสักพัก จะได้เอาเงินมารีบใช้หนี้ให้เสร็จ ๆ ไป

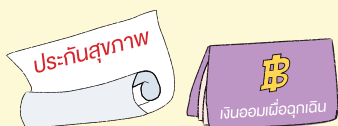
แม้ว่าคำกล่าวที่ว่า "การไม่มีหนี้เป็นลาภอันประเสริฐ" จะเป็นสิ่งที่ไม่ใครปฏิเสธ แต่ถ้ามองที่กำลังเผชิญหน้ากับเหตุการณ์แบบนี้ ก็ควรให้น้ำหนักความสำคัญแก่การปลดหนี้ แต่ "ลด" การออม น่าจะเป็นทางเลือกที่ดีกว่า "งด" ไปเลย โดยชะลอเป้าหมายที่สำคัญน้อยกว่าหรือยังรอได้ เช่น หยุดออมเพื่อการท่องเที่ยว แต่ยังคงออมเผื่อฉุกเฉินต่อไป เพราะถ้าเกิดเหตุไม่คาดฝันที่ทำให้เราไม่มีรายได้เข้ามา ก็ยังมีเงินก้อนนี้ไว้กินไว้ใช้ หรือช่วยจ่ายหนี้ได้ตรงตามกำหนด ไม่ต้องหยิบยืมเงินจากใครเพิ่มให้หนี้พอกพูนขึ้นมาอีก

“พอหนี้เริ่มลดลงแล้ว ก็กลับมาเพิ่มการออมให้ได้สัดส่วนเท่าเดิมหรือมากกว่าเดิมได้ยิ่งดี”

พร้อมรับมือกับความไม่แน่นอน

- ควรมีเงินออมเผื่อไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน ที่ครอบคลุมรายจ่ายจำเป็นอย่างน้อย 6 เดือน* แต่ถ้าเป็นช่วงที่รายได้ยังน้อยอยู่จะค่อย ๆ ทายอดเก็บสะสมเพิ่มไปเรื่อย ๆ ก็ได้
- ตรวจสอบสวัสดิการและประกันสุขภาพ ที่มีอยู่ว่าครอบคลุมแค่ไหน หากไม่เพียงพอ ควรทำประกันสุขภาพเพิ่มเติม
- ก่อนตัดสินใจกู้ยืมเงินทุกครั้ง ควรคิดถึง ความไม่แน่นอนของรายได้ในอนาคตด้วย คือให้วางแผนเผื่อไว้เลยว่า ถ้าเกิดรายได้ สะดุด ไม่มีเงินมาใช้หนี้ จะแก้ปัญหาอย่างไร เช่น จะใช้เงินออมเผื่อฉุกเฉิน หรือมีทรัพย์สิน ที่มีราคาสูงขึ้นไหนที่พอจะค้ำขายเพื่อมาใช้หนี้ได้โดยเสียค่าน้อยที่สุดบ้าง
- หากเป็นไปได้ ควรหาแหล่งรายได้เสริม เช่น ทำงานพิเศษ ทำงานล่วงเวลา หรือ สร้างรายได้จากสินทรัพย์ที่มี เช่น การให้เช่าที่ดิน คิกว่าปล่อยไว้เฉย ๆ

*รายจ่ายจำเป็นรวมถึงภาระผ่อนหนี้ด้วย

รู้หรือไม่ว่า...

เราควรมีเงินออมเผื่อฉุกเฉินจำนวน 6 เท่าของรายจ่ายจำเป็นในแต่ละเดือน

สู่อิสระทางการเงินหลังเกษียณ

มีคนจำนวนไม่น้อยที่มองว่า อีกคั้งนานกว่าจะเกษียณ เคียวย่อยคิดก็ได้ แต่พอมานึกได้อีกทีก็เริ่มเข้าวัยเกษียณแล้ว ทั้งที่จริงยิ่งเราเตรียมตัวไว้ล่วงหน้าเร็วเท่าไร ก็จะยิ่งทำให้เรามีความมั่นคงทางการเงินในวัยเกษียณมากขึ้นเท่านั้น

นอกจากเวลาที่เคลื่อนไปข้างหน้าโดยไม่เคยหยุดแล้ว ยังมีความเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน เช่น การแพทย์ที่ทำให้คนอายุยืนยาวขึ้น รูปแบบความสัมพันธ์ของคนในสังคมและครอบครัว ที่ต้องพึ่งพาและดูแลตนเองมากขึ้น ที่ทำให้การเตรียมความพร้อมสำหรับการเกษียณอายุกลายเป็นสิ่งสำคัญและไม่ใช่เรื่องไกลตัวอีกต่อไป ซึ่งการเตรียมความพร้อมที่ดีจะทำให้เรามีชีวิตในวัยเกษียณเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ไม่เป็นภาระกับบุคคลอื่น และไม่ต้องกังวลกับความผันผวนของเศรษฐกิจมากเกินไป

รู้หรือไม่ว่า...

คนไทยเพียงร้อยละ 25 มีการออมเงินเพื่อการเกษียณอายุและสามารถออมเงินได้ตามแผนที่วางไว้ (จากรายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทย ปี 2556 จัดทำโดยธนาคารแห่งประเทศไทย)

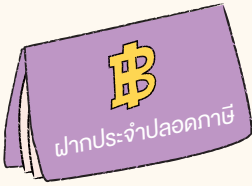

เพื่อให้สามารถเกษียณได้อย่างสบายโดยไม่ต้องกังวลเรื่องเงิน
คุณควรวางแผนและลงมือทำในสิ่งต่อไปนี้

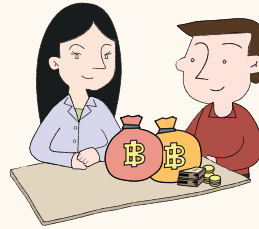

- ① **กำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน** อย่างน้อยรายได้หรือเงินที่เก็บออมมาเพื่อใช้หลังเกษียณจะต้องเพียงพอสำหรับรายจ่ายที่จำเป็นและการดูแลสุขภาพตามวัย ซึ่งอาจรวมถึงค่าใช้จ่ายสำหรับการทำกิจกรรมเพื่อความสุขในชีวิตด้วย
 - ② **คำนวณรายจ่ายต่อเดือน** โดยส่วนใหญ่ค่าใช้จ่ายประจำหลังเกษียณมักจะลดลง ซึ่งประเมินกันว่าค่าใช้จ่ายต่อเดือนหลังเกษียณจะอยู่ที่ 70-80% ของค่าใช้จ่ายต่อเดือนก่อนเกษียณ หรือคิดจากค่าใช้จ่ายในปัจจุบันแล้วจึงคำนวณโดยรวมเงินเพื่อเพื่อหาค่าใช้จ่ายต่อเดือนหลังเกษียณก็ได้ ตามตัวอย่างในหน้า 34-35 เช่น หากก่อนเกษียณมีค่าใช้จ่ายต่อเดือน (ไม่รวมค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ) 30,000 บาท ค่าใช้จ่ายหลังเกษียณจะอยู่ที่ประมาณ 21,000-24,000 บาท และควรหาข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นทั้งในส่วนที่เบิกได้และเบิกไม่ได้
 - ③ **คำนวณหาเงินที่ควรมี** โดยอาจเลือกใช้ 2 แนวคิด คือ นำเงินออมมาใช้จ่ายหลังเกษียณ หรือนำดอกเบี้ยของเงินออมและเงินลงทุนมาใช้จ่ายหลังเกษียณ (ศึกษาวิธีคำนวณเพิ่มเติมที่หน้า 34)
 - ④ **คำนวณเงินออม รายได้ และสิทธิประโยชน์ที่จะมีหรือได้รับหลังเกษียณ** เช่น เงินบำนาญ เงินในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ สำหรับในแง่ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพอาจประกอบด้วยสวัสดิการที่เบิกได้ ประกันสุขภาพ
- ทั้งนี้ การคำนวณในข้อ ② - ④ ต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบด้วย เช่น จำนวนปีที่คาดว่าจะมีอายุหลังเกษียณ อัตราเงินเฟ้อ ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่อาจกระทบต่ออัตราดอกเบี้ย
- ⑤ **นำตัวเลขที่คำนวณได้ในข้อ ③ และข้อ ④ มาเปรียบเทียบกัน** ถ้าข้อ ③ สูงกว่า ก็ควรหาทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อทำให้มีเงินเพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายหลังเกษียณ ซึ่งจะทําหลายวิธีพร้อม ๆ กันก็ได้ ตัวอย่างเช่น

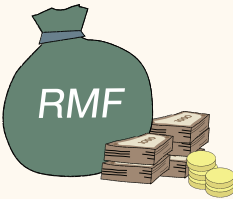
- **หาความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงิน** เพื่อที่จะสามารถออมและลงทุนเพิ่มให้เงินออกเงยตามความเสี่ยงที่รับได้ในช่วงอายุต่าง ๆ และอาชีพของตน เช่น

ฝากธนาคารในบัญชีเงินฝากประจำ เงินฝากประจำรายเดือนปลอดภาษี 24 หรือ 36 เดือน

เพิ่มเงินสะสมใน กบข. หรือกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (PVD) สำหรับผู้ที่เป็นแรงงานนอก ระบบสามารถสมัครสมาชิกและสะสมเงินผ่านกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) ได้

ลงทุนในกองทุนสำรองเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) ครรสารหนี้ เช่น พันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้ของบริษัทเอกชน

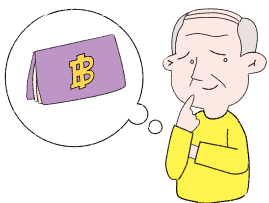
ซื้อประกันเพิ่มเติม

- **หาอาชีพใหม่ทำหลังเกษียณตามความถนัด** โดยจะเริ่มลองทำตั้งแต่ตอนที่ยังไม่เกษียณก็ได้

รู้หรือไม่ว่า...

สิ่งที่เป็นอันตรายไม่น้อยไปกว่าการไม่เตรียมพร้อมทางการเงินสำหรับผู้ที่อยู่ในวัยเกษียณก็คือ ภัยทางการเงินหลากหลายรูปแบบที่อาจเข้ามาหาเพราะเป็นกลุ่มคนที่เพิ่งได้รับหรือมีเงินสะสมก้อนใหญ่ เช่น ชักชวนลงทุนในธุรกิจต่าง ๆ ที่ชวนเชื่อว่าจะได้ผลตอบแทนสูง หลอกให้เป็นนายหน้าแคชเชียร์ให้ช่วยออกค่าใช้จ่ายบางอย่างไปก่อน ขอยืมเงินโดยสัญญาปากเปล่าว่าจะให้ดอกเบี้ยสูงและรีบคืน หากหลงเชื่อและทำตามที่มีฉ้อโกงบอก เงินที่เพิ่งได้มาหรือเงินที่อุตสาหะเก็บหอมรอมริบมาตลอดชีวิตการทำงานอาจหายไปโดยที่ไม่มีโอกาสได้คืนมาอีกเลย (เรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับภัยทางการเงินได้จาก คู่มือรู้รอบเรื่องการเงิน ตอน รู้รอบระวังภัย)

เราจะรู้ว่าจะต้องมีเงินเท่าไร? จึงจะพอใช้
หลังเกษียณ ด้วย 2 แนวคิดดังต่อไปนี้

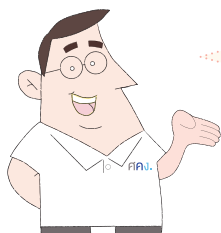
แนวคิดที่ 1 : นำเงินออมมาใช้จ่ายหลังเกษียณ

$$\text{เงินที่ควรมี} = \text{ค่าใช้จ่ายต่อเดือนหลังเกษียณ} \times 12 \text{ เดือน} \times \text{จำนวนปีที่คาดว่าจะมีชีวิตหลังเกษียณ}$$

แนวคิดที่ 2 : นำดอกผลของเงินออมและเงินลงทุนมาใช้จ่ายหลังเกษียณ

$$\text{เงินที่ควรมี} = \text{ค่าใช้จ่ายต่อเดือนหลังเกษียณ} \times 12 \text{ เดือน} \div \text{อัตราผลตอบแทนเฉลี่ยของเงินออมและเงินลงทุน (\% ต่อปี)}$$

ลองประเมินดูว่า หลังเกษียณแล้ว คุณต้องมีรายรับเท่าไรจึงจะพอใช้จ่าย

ลองคิดดูว่า เมื่อนายเกษียณ
ในอีก 20 ปีข้างหน้า นายต้องมี
รายได้เดือนละเท่าไรถึงจะอยู่
ได้สบาย ๆ โดยไม่เดือดร้อน ?

ประมาณเดือนละ 25,000 บาท เพราะปัจจุบัน
ฉันใช้เงินเดือนประมาณ 20,000 บาท หลัง
เกษียณ ฉันน่าจะใช้จ่ายเพียง 70% ของรายจ่าย
ปัจจุบัน หรือประมาณ 14,000 บาท

หากอัตราเงินเฟ้อ = 3%
ทุกปี เงิน 14,000 บาท ใน
ปัจจุบันจะมีค่าเท่ากับเงิน
ประมาณ 25,000 บาท ใน
อีก 20 ปีข้างหน้า

หลังเกษียณเราต้องมี
รายได้เดือนละเท่าไร
หลังเกษียณน่าจะใช้เงินเดือนละ

$$= \text{[]} \times 70\%$$

(เงินที่ใช้ในปัจจุบันต่อเดือน (บาท))

$$= \text{[]} \text{ บาท}$$

แต่ถ้าคิดรวมเงินเฟ้อ*ด้วย
สมมติให้เงินเฟ้อที่ [] %
ในอีก [] ปีข้างหน้า
เงินจำนวนนี้จะเท่ากับ

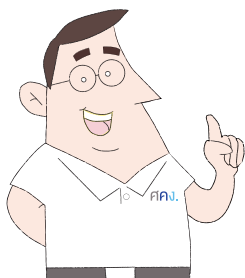
$$= \text{[]} \times (1 + \text{[]})$$

$$= \text{[]} \text{ บาท}$$

*ดูเรื่องเงินเฟ้อเพิ่มเติมหน้า 40

ประเมินความเสี่ยงพอของรายรับหลังเกษียณ

รายได้หลังเกษียณเดือนละ 25,000 บาท
จะมาจากไหน?

รายได้เดือนละ 25,000 บาท (หรือปีละ 300,000 บาท) จะมาจากดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร และผลตอบแทนจากการลงทุนหากหลังเกษียณ ฉันสามารถหาผลตอบแทนได้เฉลี่ยประมาณ 6% ต่อปี ณ วันที่ฉันเกษียณ ฉันต้องมีเงินฝากธนาคารและเงินลงทุนรวมทั้งสิ้นประมาณ 5 ล้านบาท ฉันจึงจะมีรายรับเท่าจำนวนที่ต้องการ

แล้วนายจะหาเงิน 5 ล้านบาทมาจากไหน?

ฉันคิดว่าจะได้รับเงินจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ประมาณ 4 ล้านบาท ส่วนที่ยังขาดอีก 1 ล้านบาท ฉันต้องออมเงินเพิ่มเติม

ณ วัยเกษียณ เราควรมีเงินเท่าไร

$$\text{เงินที่ควรมี} = \text{ค่าใช้จ่ายต่อเดือนหลังเกษียณ} \times 12 \text{ เดือน} \div \text{อัตราผลตอบแทนเฉลี่ยของเงินออมและเงินลงทุน (\% ต่อปี)}$$

เงินจำนวนนี้ เราหาได้จากที่ไหนบ้าง

- กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ บาท
- เงินฝากประจำ บาท
- อื่น ๆ บาท
- ต้องออมเพิ่มเติม บาท

แบบทดสอบความมั่นคงทางการเงิน

1. คุณทราบไหมว่าขณะนี้คุณมีเงินสด ทรัพย์สินอื่น ๆ และหนี้สินอยู่มากเท่าไร

- ฉันพอจะทราบคร่าว ๆ ว่ามี "ทรัพย์สินและหนี้สิน" อยู่เท่าไร เพราะได้ทำบัญชีทรัพย์สินหนี้สินอย่างสม่ำเสมอ
- ตอนนี้ตอบไม่ได้ ต้องขอกลับไปสำรวจดูก่อน

2. คุณออมเงินอย่างสม่ำเสมอหรือไม่

- ใช่เลย ได้เงินมาเมื่อไหร่ ฉันก็ออมเมื่อนั้น
- พอทำได้บ้าง เพราะเมื่อไหร่ที่เงินเหลือ ฉันก็นำมาออม
- ไม่เคยออมเงินได้เลย เป็นเรื่องไกลเกินฝันจริง ๆ

3. คุณทำอย่างไรกับการใช้จ่ายในแต่ละเดือน

- ตั้งงบประมาณค่าใช้จ่ายในแต่ละเรื่องไว้ และพยายามใช้จ่ายให้ไม่เกินงบประมาณนั้น
- ตั้งงบประมาณไว้ เพื่อจะทราบรายจ่ายอย่างคร่าว ๆ แต่อาจใช้จ่ายเกินงบประมาณที่ตั้งไว้ไปบ้างในบางเดือน
- มีค่าใช้จ่ายอะไรก็จ่าย ๆ ไป ไม่เห็นจำเป็นต้องตั้งงบประมาณอะไรไว้เลย

4. คุณมีวิธีเลือกซื้อสินค้าหรือบริการอย่างไร

- ฉันคิดถึงความเป็น ประโยชน์ใช้สอย คุณภาพ และราคาก่อนซื้อทุกครั้ง
- บางครั้งที่ฉันเห็นสินค้าแล้วตัดสินใจซื้อทันที โดยที่อาจไม่เคยได้ใช้มันเลย หรือมาพบในภายหลังว่าสินค้าไม่มีคุณภาพและราคาไม่เหมาะสม
- ทุกครั้งที่ฉันเห็นของที่ชอบก็ซื้อทันที แล้วก็มาพบว่าฉันมีของที่ไม่ได้ใช้งานอยู่เป็นจำนวนมากหรือมาพบภายหลังว่าของนั้นไม่มีคุณภาพและราคาไม่เหมาะสม

5. ลองนึกดูว่า ถ้าอยู่ดี ๆ ก็เกิดเหตุไม่คาดฝันทำให้คุณขาดรายได้กะทันหัน เช่น ถูกไล่ออกจากงานหรือประสบอุบัติเหตุจนไม่สามารถทำงานได้ คุณมีเงินสำรองเพียงพอที่จะดำรงชีพอยู่ได้โดยไม่รบกวนใครนานที่สุด....

- ไม่เกิน 3 เดือน
- ประมาณ 3 เดือน
- ประมาณ 6 เดือน

6. คุณเตรียมตัวสำหรับการเกษียณไว้อย่างไรแล้วบ้าง

- ฉันมีเงินเก็บที่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในยามเกษียณอายุแล้ว
- ฉันวางแผนไว้แล้วและกำลังจะทำตามแผน เพื่อให้ฉันมีความพร้อมทางการเงินในวัยเกษียณอายุ
- ฉันยังไม่แน่ใจว่าจะสามารถมีเงินใช้ในยามเกษียณได้เพียงพอ

*หมายเหตุ : คู่มือทดสอบของคุณที่ภาคผนวกท้ายเล่ม

เงินดอกเบี้ย...ชีวิตดอกเบี้ย

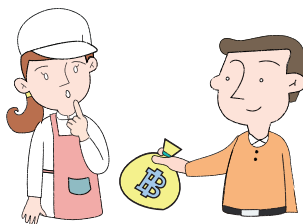

อย่างที่บอกไปแล้วว่า เราสามารถทำให้ "เงินออม" ที่มีอยู่ดอกเบี้ยได้หลายวิธี ไม่ว่าจะเป็นการฝากธนาคาร ซื้อพันธบัตร ลงทุนในกองทุนรวม และหุ้นต่าง ๆ แต่ก่อนที่คุณจะนำเงินออมที่มีไปสร้างมูลค่าเพิ่ม ยังมีความลับเกี่ยวกับ "เงิน" อีกหลายอย่าง ที่คุณควรทำความเข้าใจให้ถ่องแท้เสียก่อน

พลังของดอกเบี้ยทบต้น

ถ้ารู้ ๆ มีคนเสนอเงินให้คุณ 10,000 บาท โดยให้คุณเลือกว่าจะรับเงินวันนี้ หรือจะรับเงินในอีก 1 ปีข้างหน้า คุณจะเลือกรับเงินแบบไหน ?

...แน่นอนว่า ใคร ๆ ก็อยากได้เงินวันนี้กันทั้งนั้น

เพราะว่าเงินจำนวนเดียวกันที่ได้รับในเวลาต่างกัน จะมีค่าไม่เท่ากันโดยเงินที่ได้รับก่อนจะมีค่ามากกว่าเพราะสามารถนำไปลงทุนสร้างผลตอบแทนได้ก่อนนั่นเอง เหตุผลที่ทำให้เงินที่ได้รับก่อนมีค่ามากกว่าเงินที่ได้รับช้ากว่าเพราะว่า "เงินมีดอกเบี้ย" เช่น ถ้าคุณเลือกรับเงินในวันนี้และนำเงินไปฝากธนาคาร ในอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 3% ต่อปี เมื่อครบ 1 ปี เงินของคุณจะเพิ่มขึ้นเป็น 10,300 บาท ซึ่งจะกลายเป็นเงินต้นของปีที่ 2 และในปีถัด ๆ ไป ดอกเบี้ยของปีนั้นจะถูกทบเข้ากับเงินต้น และกลายเป็นเงินต้นของปีถัดไป เช่นนี้ไปเรื่อย ๆ แต่หากคุณเลือกที่จะรับเงิน 10,000 บาทในอีก 1 ปีข้างหน้า จะเท่ากับว่าคุณได้รับเงินเพียง 9,709 บาท ในวันนี้ ($10,000 / 1.03$)

...และนี่คือเหตุผลที่ควรเริ่มออมตั้งแต่วันนี้ !

สูตรคำนวณเงินทั้งหมดที่จะได้จากการฝากที่คิดดอกเบี้ยแบบทบต้น

=

×

(1 + อัตราดอกเบี้ยต่อปี)^{จำนวนปี}

ตัวอย่าง

ฝากเงิน 10,000 บาท ไว้ 10 ปี โดยได้รับดอกเบี้ย 3% ต่อปี
จำนวนเงินรวมดอกเบี้ยเมื่อสิ้นปีที่ 10 = $10,000 \times (1 + 0.03)^{10}$
= 13,439 บาท

เงินน้อยก็ออมได้

ออมวันละ

20

1 เดือนได้

600

1 ปีได้

7,200

10 ปีได้

72,000

พริกคอกเบี้ยทบต้น
ฝากเงินเดือนละ 600 บาท
เป็นเวลา 10 ปี ดอกเบี้ย 3%

85,016 บาท

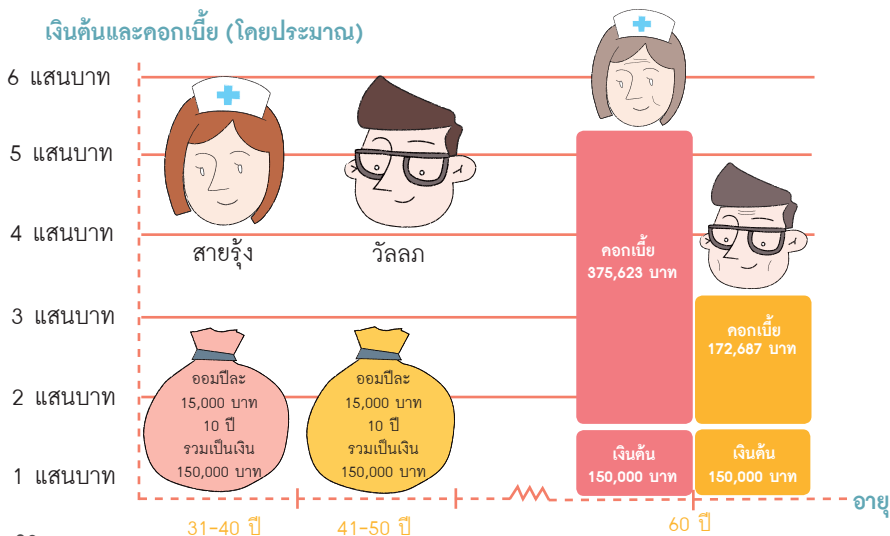
ออมก่อน...รวยก่อน

หากให้คุณออมเงินปีละ 15,000 บาท เป็นเวลา 10 ปี รวมเงินออมสะสมทั้งสิ้น 150,000 บาท โดยมีอัตราดอกเบี้ยเท่ากับ 5% ต่อปี เท่ากันทุกปี จะพบว่าถ้าคุณออมเร็ว คือในช่วงอายุ 31-40 ปี เมื่ออายุครบ 60 ปี คุณจะมีเงินประมาณ 500,000 บาท แต่ถ้าออมช้าไปอีก 10 ปี เป็นในช่วงอายุ 41-50 ปี เมื่ออายุครบ 60 ปี คุณจะมีเงินประมาณ 300,000 บาท

...นั่นหมายความว่า ยิ่งคุณเริ่มต้นออมเงินเร็วเท่าไร เงินก็จะยิ่งงอกเงยมากขึ้นเท่านั้น

กราฟแสดงเงินสะสมสุทธิ

เงินต้นและดอกเบี้ย (โดยประมาณ)

ออมก่อน...สบายกว่า

ถ้าคุณเริ่มต้นออมตอนอายุ 31 ปี โดยออมปีละ 15,000 บาท (เดือนละ 1,250 บาท) ต่อเนื่องกัน เป็นระยะเวลา 30 ปี สมมติว่าอัตราผลตอบแทนจากเงินออมและเงินลงทุนเฉลี่ยเท่ากับ 5% ต่อปี เมื่อคุณอายุครบ 60 ปี จะมีเงินเก็บยามเกษียณประมาณ 1.05 ล้านบาท คิดเป็นเงินออม 450,000 บาท และอีกประมาณ 600,000 บาท คือการทำงานของคอกเบี้ย!

แต่ถ้าคุณเริ่มออมตอนอายุ 51 ปี คุณจะต้องออมถึงปีละ 76,000 บาท (เดือนละ 6,300 บาท) ต่อเนื่องกัน 10 ปี จึงจะมีเงินใช้ยามเกษียณในจำนวนใกล้เคียงกัน ซึ่งเป็นการทำงานของคอกเบี้ยเพียง 240,000 บาท เท่านั้น

ตารางแสดงการออมเงินเพื่อให้ครบ 1 ล้านยามเกษียณ

อายุ	เตรียมความพร้อมเมื่ออายุ 31 ปี		เตรียมความพร้อมเมื่ออายุ 51 ปี	
	ต้นปีออมเงิน	ปลายปีมีเงินทั้งสิ้น	ต้นปีออมเงิน	ปลายปีมีเงินทั้งสิ้น
31	15,000	15,750		
32	15,000	32,288		
33	15,000	49,652		
34	15,000	67,884		
35	15,000	87,029		
36	15,000	107,130		
37	15,000	128,237		
38	15,000	150,398		
39	15,000	173,668		
40	15,000	198,102		
41	15,000	223,757		
42	15,000	250,695		
43	15,000	278,979		
44	15,000	308,678		
45	15,000	399,862		
46	15,000	372,605		
47	15,000	406,986		
48	15,000	443,085		
49	15,000	480,989		
50	15,000	520,789		
51	15,000	562,578	76,000	79,800
52	15,000	606,457	76,000	163,590
53	15,000	652,530	76,000	251,570
54	15,000	700,906	76,000	343,948
55	15,000	751,702	76,000	440,945
56	15,000	805,037	76,000	542,793
57	15,000	861,039	76,000	649,732
58	15,000	919,841	76,000	762,019
59	15,000	981,583	76,000	879,920
60	15,000	1,046,412	76,000	1,003,716
ออมสะสม	450,000		760,000	

ออมเงิน... ให้เพิ่มเป็นเท่าตัว

คุณสามารถคำนวณระยะเวลาโดยประมาณ ที่เงินออมของคุณจะงอกเงยเป็นเท่าตัวเพราะดอกเบี้ยทบต้นได้ โดยใช้เลขมหัศจรรย์ "72" ดังนี้

จำนวนปีที่เงินจะงอกเงยเป็นเท่าตัว = $72 / \text{อัตราดอกเบี้ยเงินฝากหรือผลตอบแทน}$

ตัวอย่างเช่น

หากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากหรือผลตอบแทนจากการลงทุนที่ได้รับเท่ากับ 4% ต่อปี จำนวนปีที่เงินจะงอกเงยเป็นเท่าตัว คือ $72/4 = 18$ ปี

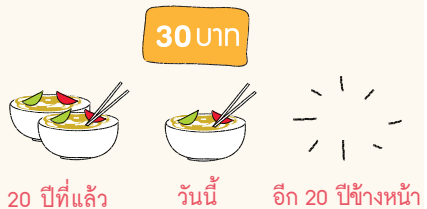
หากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากหรือผลตอบแทนจากการลงทุนที่ได้รับเท่ากับ 10% ต่อปี จำนวนปีที่เงินจะงอกเงยเป็นเท่าตัว คือ $72/10 = 7.2$ ปี หรือประมาณ 7 ปี

เห็นได้ว่า หากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากหรือผลตอบแทนจากการออมและการลงทุนสูง จะทำให้ระยะเวลาที่เงินจะงอกเงยเป็นเท่าตัวนั้นสั้นลง

เงินเฟ้อ...ต้องระวัง

นอกจากปัจจัยด้านอัตราดอกเบี้ยที่ส่งผลให้เงินในปัจจุบันมีค่ามากกว่าเงินจำนวนเดียวกันที่จะได้รับในอนาคตแล้ว อัตราเงินเฟ้อก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อ "ค่าของเงิน" ได้เช่นกัน

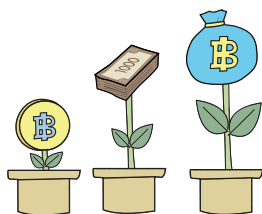
ลองเปรียบเทียบราคาก๋วยเตี๋ยวในปัจจุบัน เมื่อ 20 ปีที่แล้ว และอีก 20 ปีข้างหน้า ในวันนี้เราอาจซื้อก๋วยเตี๋ยวได้ในราคาชามละ 30 บาท เมื่อ 20 ปีก่อน เงิน 30 บาท อาจซื้อก๋วยเตี๋ยวได้ถึง 2 ชาม แต่ในอีก 20 ปีข้างหน้าอาจจะซื้อก๋วยเตี๋ยวไม่ได้สักชามก็เป็นได้

นั่นแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การที่ระดับราคาสินค้าแพงขึ้นเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง หรือที่เรียกว่า “เงินเฟ้อ” ทำให้เงินจำนวนเท่าเดิมมีมูลค่า หรือ “อำนาจซื้อ” ลดลงเมื่อเวลาผ่านไป

อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

(Real Interest Rate)

ดอกเบี้ยเงินฝากหรือผลตอบแทนจากการลงทุนในรูปตัวเงินที่เราได้รับ จะยังไม่ใช่ผลตอบแทนที่แท้จริง ต้องหักผลกระทบจากเงินเฟ้อออกก่อน ตามสมการด้านล่าง

อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

(Real Interest Rate)

=

อัตราดอกเบี้ยในรูปตัวเงิน

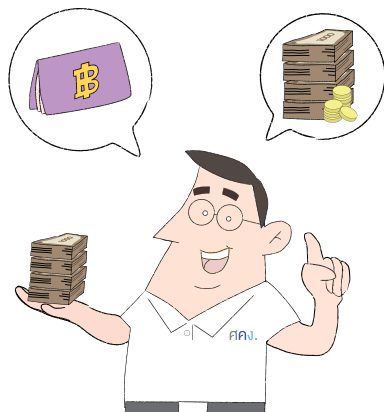
(Nominal Interest Rate)

—

อัตราเงินเฟ้อ

(Inflation Rate)

ตัวอย่างเช่น สมมติว่าอัตราเงินเฟ้อเท่ากับ 3% หากคุณนำเงินไปฝากออมทรัพย์ อัตราดอกเบี้ยเท่ากับ 0.75% ต่อปี อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงจะเท่ากับ -2.25% นั่นหมายความว่าเงินคุณไม่ได้ดอกเบี้ยขึ้นเพียงพอกับค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นเลย แต่หากคุณนำเงินไปฝากประจำหรือนำไปลงทุนอย่างอื่น (เช่น พันธบัตรรัฐบาล ตราสารหนี้ภาคเอกชน หรือกองทุนรวม) คุณอาจได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้น สมมติว่าคุณได้รับผลตอบแทน (หลังหักภาษี) เท่ากับ 5% ต่อปี อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงจะเท่ากับ 2%

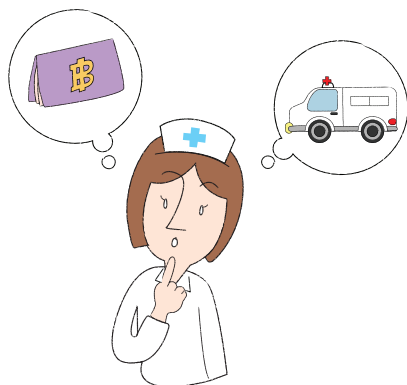
...เมื่อรู้จัก “เงิน” ในแง่มุมที่แตกต่างแล้ว คราวนี้ก็มาลองดูว่า
ก่อนจะเลือกผลิตภัณฑ์การออม จะต้องคำนึงถึงอะไรบ้าง

จัดการเงินให้เก่ง

ในปัจจุบัน มีผลิตภัณฑ์ทางการเงินหลายประเภทให้คุณเลือกออมหรือลงทุนตามความเหมาะสม โดยมีสิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ

ความคล่องตัว VS ผลตอบแทน

แม้ว่าการฝากเงินไว้ในบัญชีออมทรัพย์จะมีความคล่องตัวสูง จะฝาก-ถอนเมื่อไหร่ก็ได้ แต่ก็ต้องแลกกับอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าการฝากประจำ ถ้าหากมีการวางแผนการเงินที่ดี จะทำให้คุณสามารถประเมินได้ว่า ควรฝากเงินไว้ในบัญชีออมทรัพย์เท่าไรจึงจะเพียงพอสำหรับใช้จ่ายในยามปกติ หรือสำรองไว้ยามฉุกเฉิน เพื่อจะได้นำเงินส่วนที่เหลือมาเก็บไว้ในบัญชีเงินฝากประจำหรือนำไปลงทุน เพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงกว่า

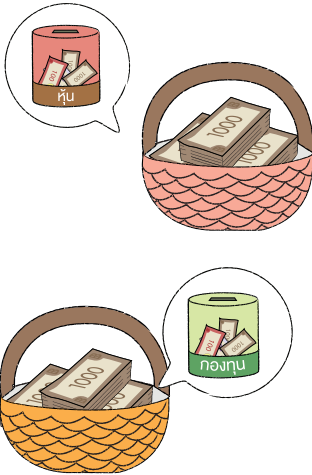

ผลตอบแทน VS ความเสี่ยง

สิ่งที่ต้องพึงระวังในการออมหรือลงทุน คือ **ผลตอบแทนมักมาพร้อมกับความเสี่ยงเสมอ** เช่น ความเป็นไปได้ที่จะต้องสูญเสียเงินต้น หรือได้ผลตอบแทนน้อยกว่าที่คาด เพราะฉะนั้น ก่อนการตัดสินใจออมหรือลงทุน ควรศึกษา ลักษณะ เงื่อนไขและความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์ การออมหรือลงทุนให้เข้าใจอย่างชัดเจน และควรเปรียบเทียบกับผู้ให้บริการอื่น หรือ ทางเลือกอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันด้วย

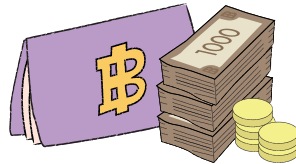
การกระจายความเสี่ยง

ปัจจุบันเงินฝากที่เป็นเงินบาทที่ฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ได้รับความคุ้มครองจากสถาบันคุ้มครองเงินฝาก โดยจำนวนเงินฝาก (รวมดอกเบี้ย) จะได้รับการคุ้มครองตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ส่วนเงินลงทุนจะไม่ได้รับความคุ้มครอง คุณจึงไม่ควรนำเงินทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมด ไปลงทุนในสินทรัพย์ประเภทเดียวกัน แต่ควรแบ่งสัดส่วนการออมและการลงทุนกระจายไปในสินทรัพย์หลายประเภท เช่น เงินฝาก คราสสารหนี้ และหุ้นให้เหมาะสมตามความเสี่ยงที่รับได้ ดังกล่าวที่ว่า **"อย่าใส่ไข่ในตะกร้าใบเดียวกัน"**

ภาษีหัก ณ ที่จ่าย

ในการลงทุนไม่ว่ารูปแบบใดก็ตาม จำเป็นต้องคำนึงถึงภาษีด้วยเช่นกัน โดยทั่วไป ผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ย (เช่น ดอกเบี้ยเงินฝาก ดอกเบี้ยพันธบัตร) จะถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย 15% และผลตอบแทนในรูปเงินปันผล (เช่น เงินปันผลจากหุ้น) จะถูกหัก 10% เช่น หากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ เท่ากับ 4% ต่อปี อัตราดอกเบี้ยหลังหักภาษีที่คุณได้รับจะเท่ากับ $4\% - (4\% \times 15\%)$ หรือเท่ากับ 3.4% ต่อปี แต่ก็ยังมีรายได้จากการออมหรือการลงทุนบางประเภทที่ได้รับยกเว้นภาษี เช่น

- ดอกเบี้ยจากเงินฝากออมทรัพย์ส่วนที่ไม่เกิน 20,000 บาท
- ดอกเบี้ยจากสลากออมทรัพย์
- ดอกเบี้ยจากเงินฝากปลอดภาษี ซึ่งต้องฝากเงินรายเดือน ตั้งแต่ 24 เดือนขึ้นไป (บุคคลธรรมดาสามารถใช้สิทธิฝากเงินในบัญชีประเภทนี้ได้เพียงบัญชีเดียว โดยยอดเงินฝากรวมตลอดอายุสัญญาต้องไม่เกิน 600,000 บาท)
- กำไรจากการขายหน่วยลงทุนของกองทุนรวม

...เมื่อได้ร่ตรงอย่างรอบคอบแล้วคราวนี้ก็เลือกออมหรือลงทุนกันได้เลย

หาเงิน ออมเงิน ใช้เงิน อย่างถูกวิธี ...เพื่อชีวิตดี ๆ ในวันนี้

สุดท้ายนี้อย่าลืมว่า หัวใจสำคัญที่จะช่วยให้ชีวิตของคุณงอกงามจากเงินที่กองกอง มีความมั่นคงทางการเงินและมีอนาคตที่สดใส อยู่ที่ว่าวิธีที่คุณใช้ในการลงมือทำสิ่งต่อไปนี้...

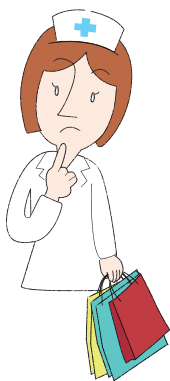
หาเงิน

ด้วยการประกอบอาชีพสุจริต ด้วยสติปัญญาและความขยันหมั่นเพียร

ออมเงิน

จากการวางแผนทางการเงินที่ดี โดยไม่ลืมหลักสำคัญที่ว่าให้ออมก่อนใช้เสมอ และควรแบ่งเงินออมเป็นส่วน ๆ เช่น ออมเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน ออมไว้ใช้จ่ายยามเกษียณ ออมเพื่อใช้ในสิ่งที่อยากได้หรืออยากทำแทนการกู้ยืม และออมเพื่อให้เงินงอกเงย

ใช้เงิน

โดยใคร่ครวญให้ถี่ทุกครั้งที่ก่อนจะใช้เงินว่าสิ่งนั้นจำเป็นไหม รอได้หรือเปล่า และเหมาะสมกับกำลังทรัพย์ที่มีหรือไม่ หากจำเป็นต้องซื้อจริง ๆ ก็ควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์นั้น ๆ เพื่อจะได้เปรียบเทียบให้ได้ของที่มีคุณภาพในราคาที่เหมาะสม และหากต้องก่อหนี้ ควรคิดถึงผลเสียให้มากและทำเมื่อจำเป็นจริง ๆ เท่านั้น

ภาคผนวก

เฉลย แบบทดสอบความมั่นคงทางการเงิน

- 1 คุณทราบไหมว่าขณะนี้คุณมีเงินสด ทรัพย์สินอื่น ๆ และหนี้สินอยู่มากเท่าไร คะแนน
- ☐ ฉันทพจะทราบคร่าว ๆ ว่ามี "ทรัพย์สินและหนี้สิน" อยู่เท่าไร เพราะได้ทำบัญชีทรัพย์สินหนี้สินอย่างสม่ำเสมอ (2)
- ☐ ตอนนี้ตอบไม่ได้ ต้องขอกลับไปสำรวจดูก่อน (0)
-
- 2 คุณออมเงินอย่างสม่ำเสมอหรือไม่
- ☐ ใช่เลย ได้เงินมาเมื่อไหร่ ฉันทก็ออมเมื่อนั้น (2)
- ☐ พอทำได้บ้าง เพราะเมื่อไหร่ที่เงินเหลือ ฉันทก็นำมาออม (1)
- ☐ ไม่เคยออมเงินได้เลย เป็นเรื่องไกลเกินฝันจริงๆ (0)
-
- 3 คุณทำอย่างไรกับการใช้จ่ายในแต่ละเดือน
- ☐ ตั้งงบประมาณค่าใช้จ่ายในแต่ละเรื่องไว้ และพยายามใช้จ่ายให้ไม่เกินงบประมาณนั้น (2)
- ☐ ตั้งงบประมาณไว้ เพื่อจะทราบรายจ่ายอย่างคร่าว ๆ แต่อาจใช้จ่ายเกินงบประมาณที่ตั้งไว้ไปบ้างในบางเดือน (1)
- ☐ มีค่าใช้จ่ายอะไรก็จ่าย ๆ ไป ไม่เห็นจำเป็นต้องตั้งงบประมาณอะไรไว้เลย (0)
-
- 4 คุณมีวิธีเลือกซื้อสินค้าหรือบริการอย่างไร
- ☐ ฉันทคิดถึงความเป็น ประโยชน์ใช้สอย คุณภาพ และราคาก่อนซื้อทุกครั้ง (2)
- ☐ บางครั้งที่ฉันทเห็นสินค้าแล้วตัดสินใจซื้อทันที โดยที่อาจไม่เคยได้ใช้มันเลย หรือมาพบในภายหลังว่าสินค้าไม่มีคุณภาพและราคาไม่เหมาะสม (1)
- ☐ ทุกครั้งที่ฉันทเห็นของที่ชอบก็จะซื้อทันที แล้วก็มาพบว่าฉันทมีของที่ไม่ได้ใช้งานอยู่เป็นจำนวนมากหรือมาพบภายหลังว่าของนั้นไม่มีคุณภาพและราคาไม่เหมาะสม (0)
-
- 5 ลองนึกดูว่า ถ้าอยู่ที่ ๆ ก็เกิดเหตุไม่คาดฝันทำให้คุณขาดรายได้กะทันหัน เช่น ถูกไล่ออกจากงานหรือประสบอุบัติเหตุจนไม่สามารถทำงานได้ คุณมีเงินสำรองเพียงพอที่จะดำรงชีพอยู่ได้โดยไม่มีรายได้มานานที่สุด....
- ☐ ไม่เกิน 3 เดือน (0)
- ☐ ประมาณ 3 เดือน (1)
- ☐ ประมาณ 6 เดือน (2)
-
- 6 คุณเตรียมตัวสำหรับการเกษียณไว้อย่างไรแล้วบ้าง
- ☐ ฉันทมีเงินเก็บที่เพียงพอกับการใช้จ่ายในยามเกษียณอายุแล้ว (2)
- ☐ ฉันทวางแผนไว้แล้วและกำลังทำตามแผน เพื่อให้ฉันทมีความพร้อมทางการเงินในวัยเกษียณอายุ (1)
- ☐ ฉันทยังไม่แน่ใจว่าจะสามารถมีเงินใช้ในยามเกษียณได้เพียงพอ (0)

การแปลผลคะแนน

คะแนน	ผล
0-4	
5-8	
9-12	

ปรับปรุงเถอะ!

คุณควรปรับปรุงด้านการวางแผนและการจัดการเงินของคุณให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยเริ่มด้วยการถามตัวเองว่าต้องการใช้ชีวิตแบบใดในอนาคต แล้วประมาณการค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นเป้าหมายที่จะวางแผนเตรียมเงินให้พร้อมรวมถึงเตรียมการสำหรับเหตุการณ์ฉุกเฉิน เช่น ออมเงินให้เพียงพอ และมีการใช้จ่ายให้เหมาะสมกับรายได้ และปฏิบัติให้ได้อย่างสม่ำเสมอ

เริ่มจะดีแล้ว!

ที่ผ่านมา คุณวางแผนและบริหารด้านการเงินได้ดีพอใช้ และคุณเองก็รู้ดีว่าการวางแผนการเงินและคิดให้รอบคอบถึงความจำเป็นก่อนการใช้จ่ายใช้สอยไม่ใช่เรื่องยาก ชีวิตคุณมาถูกทางแล้ว ขอให้พยายามเพิ่มอีกนิด แล้วคุณจะสามารถเดินทางจนถึง "ความมั่นคงทางการเงิน" ได้ในที่สุด

ยอดเยี่ยมเลย!

คุณเป็นนักวางแผนการเงินชั้นยอด สามารถบริหารจัดการเงินของคุณได้ดีทีเดียว ขอให้ทำต่อไปอย่างสม่ำเสมอ สิ่งเหล่านี้เป็นรากฐานของการมีฐานะทางการเงินที่มั่นคง ที่สำคัญอย่าลืมบอกต่อความรู้ด้านการจัดการเงินแก่คนในครอบครัวและคนใกล้ชิดด้วย เพื่อที่พวกเขาจะได้ก้าวสู่ความมั่นคงทางการเงินไปพร้อม ๆ กับคุณ

มารู้จัก ศคก. กันเถอะ

ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ศคง.) จัดตั้งขึ้นโดยธนาคารแห่งประเทศไทยหรือแบงก์ชาติ เพื่อคุ้มครองและส่งเสริมความรู้แก่ผู้ใช้บริการทางการเงิน ศคก. มีหน้าที่หลัก 3 ด้าน คือ

1. ให้ข้อมูลคำปรึกษาและรับเรื่องร้องเรียน*

เกี่ยวกับการใช้บริการทางการเงินกับสถาบันการเงิน** หรือผู้ให้บริการทางการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของแบงก์ชาติ รวมทั้งบริการทางการเงินอื่นที่แบงก์ชาติดูแล ได้แก่ ธนบัตร พันธบัตร และกฎระเบียบธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ

2. ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับบริการทางการเงิน

เพื่อให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานทางการเงินเพียงพอที่จะดูแลตนเองได้ ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนการเงิน การมีวินัยทางการเงิน เข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเอง สามารถเลือกใช้บริการทางการเงินได้อย่างเหมาะสม และรู้เท่าทันเล่ห์เหลี่ยมกลโกง

3. ส่งเสริมบทบาทหน้าที่ของแบงก์ชาติ

ในการกำกับดูแลให้สถาบันการเงินให้บริการแก่ลูกค้าอย่างเป็นธรรม โดยการส่งผ่านข้อมูลปัญหา ขอร้องเรียน และข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกแบงก์ชาติ เพื่อนำไปใช้ในการกำกับดูแลสถาบันการเงินให้ดำเนินการอย่างถูกต้องเป็นธรรม และคำนึงถึงสิทธิของผู้บริโภค

* สามารถศึกษาเงื่อนไขการให้บริการรับเรื่องร้องเรียนเพิ่มเติมได้จากเว็บไซต์ ศคก. www.1213.or.th เลือกหัวข้อ "การร้องเรียน"

** สถาบันการเงิน ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

หากพบปัญหาเกี่ยวกับการใช้บริการทางการเงินของสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการ
ธุรกิจภายใต้การกำกับดูแลของแบงก์ชาติ

ให้ติดต่อไปยังคอลเซนเตอร์ของสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการธุรกิจ
นั้นก่อน เนื่องจากมีข้อมูลของลูกค้า และทราบวิธีการแก้ไขหรือข้อปฏิบัติ
ต่าง ๆ เป็นอย่างดี ซึ่งจะแก้ไขปัญหาของลูกค้าได้อย่างรวดเร็วและตรงจุด

ปัจจุบันสถาบันการเงินบางแห่งได้เปิดเผยระยะเวลาการให้บริการมาตรฐาน
(Service Level Agreement – SLA) ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การได้ถอนหลักประกัน
การออกหนังสือยืนยันการชำระหนี้ จึงควรติดตามผลจากสถาบันการเงิน
ภายในระยะเวลา SLA ก่อน โดยสามารถศึกษารายละเอียดได้จากเว็บไซต์ของ
ศคช. www.1213.or.th > สื่อและโปรแกรมคำนวณ > โปรแกรมคำนวณ >
ตารางแสดงระยะเวลาการให้บริการของธนาคารแต่ละแห่ง (SLA)

หากไม่ได้รับการแก้ไขภายในระยะเวลาที่ระบุใน SLA หรือไม่ได้รับความเป็นธรรม
สามารถขอคำปรึกษาหรือร้องเรียนได้ที่ ศคช. ซึ่งจะทำหน้าที่ประสานงาน
แก้ไขปัญหา และติดตามเรื่องร้องเรียนเพื่อให้ได้ข้อยุติที่เป็นธรรม

อย่างไรก็ดี มีเรื่องร้องเรียนที่อยู่นอกเหนือขอบเขตการดำเนินการของ ศคช. เช่น

- เรื่องร้องเรียนที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการธุรกิจภายใต้การ
กำกับดูแลของแบงก์ชาติ
- เรื่องร้องเรียนที่ศาลมีคำวินิจฉัย คำสั่ง หรือคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดไปแล้ว
หรือเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล
- เรื่องที่ขอให้แบงก์ชาติฟ้องร้องคดีแทน/ช่วยเหลือเงินในการต่อสู้คดี/ช่วยจัดหา
หรือว่าจ้างทนายความให้ผู้ร้องเรียน
- เรื่องที่ขอให้แบงก์ชาติเรียกฟ้อง/สั่งการให้สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการธุรกิจ
ภายใต้การกำกับดูแลของแบงก์ชาติ ชดเชยค่าเสียหายตามข้อพิพาทที่คู่สัญญา
ผูกพันกันทางแพ่ง
- เรื่องที่ร้องเรียนซ้ำเรื่องเดิม ซึ่งแบงก์ชาติได้เคยดำเนินการจนผู้ร้องเรียนได้รับ
คำชี้แจงแล้ว หรือเรื่องร้องเรียนที่ขอได้แจ้งผลการพิจารณา/การดำเนินการที่
อยู่ในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานราชการ/ผู้กำกับดูแลอื่น
- เรื่องขอความอนุเคราะห์ซึ่งเป็นดุลยพินิจทางธุรกิจของสถาบันการเงินหรือ
ผู้ประกอบการธุรกิจภายใต้การกำกับดูแลของแบงก์ชาติ และไม่มีข้อขัด
ต่อกฎหมายหรือกฎเกณฑ์หรือแนวนโยบายของแบงก์ชาติ เช่น การขอ
ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ การขอเพิ่มวงเงินสินเชื่อ การขอลด/ยกเว้นดอกเบี้ย
ค่าธรรมเนียม หรือค่าปรับต่าง ๆ เป็นต้น
- เรื่องที่เป็นกรณีสมมติและให้พิจารณาแสดงความเห็นว่าถูกหรือผิด
- การขอตรวจสอบข้อมูลของบุคคลอื่น หรือการขอข้อมูลที่แบงก์ชาติไม่ใช่
เจ้าของข้อมูล

เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับ ธปท.

ความเป็นมา

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) หรือแบงก์ชาติ เป็นธนาคารกลางของไทย เริ่มดำเนินงานเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2485 โดยมีกฎหมายจัดตั้งคือ พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 ซึ่งตราสัญลักษณ์ของ ธปท. คือ พระสยามเทวาธิราช สื่อถึงการปกป้องและคุ้มครองความมั่นคงทางการเงินของประเทศ

ธปท. มีพันธกิจหลักในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจการเงินของประเทศ โดยมีวิสัยทัศน์คือ "เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนของไทย"

บทบาทหน้าที่หลัก

รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ โดยดำเนินนโยบายการเงินเพื่อให้ระบบเศรษฐกิจการเงินเติบโตอย่างยั่งยืนและมีเสถียรภาพ เช่น ดูแลปัญหาเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน และสภาพคล่องของเม็ดเงินในระบบเศรษฐกิจ

ด้านระบบสถาบันการเงิน กำกับดูแลสถาบันที่กฎหมายให้อำนาจไว้ เช่น ธนาคารพาณิชย์ ให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพเพื่อลดผลกระทบต่อผู้ฝากเงิน และสนับสนุนการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

ด้านระบบการชำระเงิน ดูแลและพัฒนาให้ระบบการชำระเงินของประเทศมีประสิทธิภาพ มั่นคง และปลอดภัย เพื่อเป็นกลไกสนับสนุนการทำธุรกรรมและการพัฒนาเศรษฐกิจการเงิน

หน้าที่อื่น ๆ เช่น การออกธนบัตรและบริหารจัดการให้มีธนบัตรหมุนเวียนอย่างเพียงพอ การบริหารเงินสำรองทางการของประเทศ การเป็นนายธนาคารให้แก่รัฐบาลในการรับฝากเงิน โอนเงิน และเป็นแหล่งกู้ยืมเงินสุดท้ายแก่สถาบันการเงินที่ขาดเงินทุนหมุนเวียน รวมถึงการให้ความรู้และคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงินให้ได้รับความเป็นธรรม

การบริหารงาน

- **ผู้ว่าการ ธปท.** รับผิดชอบการบริหารจัดการกิจการต่าง ๆ ของ ธปท. ให้บรรลุเป้าหมายตามบทบาทหน้าที่
- **คณะกรรมการ ธปท.** เป็นผู้ควบคุมการดำเนินการของ ธปท. โดยรวม ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ พ.ร.บ. ธปท. กำหนด ยกเว้นในด้านนโยบายการเงิน นโยบายสถาบันการเงิน และระบบการชำระเงิน ซึ่งอยู่ภายใต้คณะกรรมการเฉพาะด้านในแต่ละเรื่อง
- **องค์ประกอบของคณะกรรมการ ธปท.** คณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และคณะกรรมการระบบการชำระเงิน มีทั้งผู้แทนจากภายใน ธปท. และผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรภายนอก เพื่อให้เกิดมุมมองที่หลากหลายรอบด้านและความโปร่งใส

ค่านิยมร่วมองค์กร

หลักสำคัญในการทำงานของ ธปท. คือ

- **ยึดตรง** มีหลักการ เชื่อตรง โปร่งใส รับผิดชอบ ยึดมั่นในคุณธรรม
- **มองไกล** รอบรู้ มีวิสัยทัศน์ รอบคอบ
- **ยื่นมือ** เปิดใจ รับฟัง ร่วมมือประสานทั้งภายในและภายนอกองค์กร
- **คิดค้น** รู้จริง รู้ลึก นำนโยบายมาปฏิบัติได้จริงและไม่วางตัวเหนือผู้อื่น

ช่องทางการสื่อสารของ ธปท.

เว็บไซต์ www.bot.or.th

เฟซบุ๊ก www.facebook.com/bankofthailandofficial

Twitter @bankofthailand

Youtube Bank of Thailand

“วางแผนการเงินดี ชีวิตมีสุข
รู้อย่างนี้แล้ว ก็มาเริ่มต้นวางแผน
การเงินกันเลย”

ศคจ.

ปลุกคนไทยมีวินัยทางการเงิน

พิมพ์ครั้งที่ 1

เดือนเมษายน 2560

จำนวนพิมพ์

5,000 เล่ม

จำนวน

52 หน้า

ข้อมูลในหนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อความรู้ทางการเงินสำหรับการศึกษาทั่วไปเท่านั้น จึงอาจไม่สามารถนำไปใช้ได้
ทุกสถานการณ์ และไม่สามารถใช้เป็นหลักฐานการอ้างอิงทางกฎหมายได้ สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามลอกเลียนเนื้อหาบางส่วนหรือ
ทั้งหมด นอกจากได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากธนาคารแห่งประเทศไทย

ช่องทางการติดต่อ

ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ศคง.)

โทรศัพท์ 1213

เฟซบุ๊ก www.facebook.com/hotline1213

เว็บไซต์ www.1213.or.th

จดหมาย

ฝ่ายคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานใหญ่

273 ถนนสามเสน เขตพระนคร

กรุงเทพฯ 10200

ส่วนคุ้มครองและให้ความรู้ผู้ใช้บริการทางการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย

สำนักงานภาคเหนือ

68/3 ถนนโชตนา ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง

จังหวัดเชียงใหม่ 50300

ส่วนคุ้มครองและให้ความรู้ผู้ใช้บริการทางการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย

สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

45 ถนนนิกรสำราญ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง

จังหวัดขอนแก่น 40000

ส่วนคุ้มครองและให้ความรู้ผู้ใช้บริการทางการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย

สำนักงานภาคใต้

472 ถนนเพชรเกษม อำเภอหาดใหญ่

จังหวัดสงขลา 90110

Ins.1213

ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน
ธนาคารแห่งประเทศไทย